

Nařízení CLP

Nařízení EP a rady EU 1272/2008 o klasifikaci, označování a balení látek a směsí

Ing. Hana Krejsová

Výzkumný ústav organických syntéz a.s.
Centrum ekologie, toxikologie a analytiky
Rybitví č.p. 296, Rybitví 533 54

Novela nařízení CLP

Nařízení Komise EU č. 286/2011

ze dne 10. března 2011,

kterým se pro účely přizpůsobení vědeckotechnickému pokroku mění
nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1272/2008 o
klasifikaci, označování a balení látek a směsí

Podle novely 286/2011 lze postupovat **DOBROVOLNĚ** již nyní.

Platnost bude závazná od 1. 12. 2012 pro látky
od 1. 6. 2015 pro směsi

Přechodné období pro „novelu“ bude pro látky uvedené na trh před
1. 12. 2012 dva roky tj. do 1. 12. 2014

Přechodné období pro „novelu“ bude pro směsi uvedené na trh před
1. 6. 2015 dva roky tj. do 1. 6. 2017

The Globally Harmonized System of Classification and Labelling of Chemicals (GHS)

Vznikl na úrovni UN.

Cíl:

1. Posílení ochrany zdraví a ŽP zavedením mezinárodního systému, který bude informovat o nebezpečnosti chemických látek.
2. Rozšíření systému hodnocení nebezpečnosti i do zemí kde dosud nebyl.
3. Omezit a snížit potřebu opakovaného zkoušení a hodnocení chemických látek.
4. Usnadnění mezinárodního obchodu s chemikáliemi.

LÁTKA

Orální toxicita : LD50 = 234 mg/kg

Přeprava: toxický (třída 6)

Evropa	Harmful (R22)
USA	Toxic
Kanada	Toxic
Austrálie	Harmful
Indie	Non - toxic
Japonsko	Toxic
Malajsie	Harmful
Thajsko	Harmful
Nový Zéland	Hazardous
Čína	Not Dangerous

GHS = „stavebnice“

GHS zahrnuje:

- kritéria pro klasifikaci látek a přípravků pro účinky fyzikálně-chemické, účinky na zdraví a životní prostředí,
- harmonizované prvky pro jednotné sdílení nebezpečí (symbol, věty, signální slova), štítek a MSDS,
- funguje na principu stavebních bloků –každá země si sama určí, které části GHS přijmou,
- sám o sobě není právně závazný, ale byl již implementován do právního systému řady států.

Pro země EU byly některé části přijaty jako nařízení. Navíc byly doplněny o prvky ze stávajícího systému.

Vztah CLP a REACH

REACH neobsahuje žádné povinnosti v souvislosti s klasifikací, balením a označováním.

Určuje podmínky pro bezpečnostní list (je prakticky totožný s listem GHS, ale nařízením 453/2010 přineslo změny v souvislosti s původní klasifikací)

Klasifikace a označování bylo před CLP regulováno:

direktivou 67/548/EEC (látky DSD)

direktivou 1999/45/EC (přípravky DPD)

v souvislosti s CLP se mění a posléze budou zcela zrušeny.

Nařízení CLP

Jedná se o nařízení EU - přímá účinnost ve všech státech, nezačleňuje se do národních legislativ.

Pojmy, až na ty specifické pro CLP jsou sjednoceny s REACH a přepravními předpisy

Stávající úroveň ochrany lidského zdraví a životního prostředí je zachována.

Je požadována spolupráce uvnitř dodavatelského řetězce.

Klasifikace a označení látek PBT a vPvB budou zařazeny do nařízení později (v EU probíhá posouzení stávajících kritérií uvedených v příloze XIII nařízení REACH)

Používané zkratky

GHS	The Globally Harmonized System of Classification and Labelling of Chemicals Globálně harmonizovaný systém klasifikace a označování chemických látek
CLP (1272/2008)	Regulation on classification, labelling and packaging of substances and mixtures Nařízení o klasifikaci, označování a balení látek a směsí
DPD (1999/45/ES)	Dangerous Preparation Directive Směrnice pro nebezpečné přípravky
DSD (67/548/EHS)	Dangerous Substances Directive Směrnice o nebezpečných látkách
M-faktor	Multiplikační faktor
REACH (1907/2006)	Nařízení týkající se registrace, hodnocení, povolování a omezování chemických látek
ECHA	Evropská Chemická Agentura
EU	Evropská Unie
CMR	Karcinogenní, mutagenní, reprodukčně toxické

Co je klasifikace ?

Klasifikace je zhodnocení nebezpečných vlastností látky nebo směsi.

Výsledkem klasifikace je přidělení:

CLP – třídy a kategorie nebezpečnosti, H-věty

(pro označení je to signální slovo a výstražný symbol, P-věty)

DSD a DPD je to, písmenný symbol, R-věty

(pro označení je to výstražný symbol, S-věty)

Kdo klasifikuje ?

**Výrobce,
dovozce,
následný uživatel,**

kteří látky uvádějí na trh **bez ohledu na množství**, ve kterém je látka vyráběna, dovážena nebo uváděna na trh (Povinnost z CLP)

**Výrobce,
dovozce,**

kteří registrují své látky, je klasifikují, i když nejsou uváděny na trh, ale jsou předmětem registrace nebo oznámení podle podmínek REACH.
Tj. klasifikují se: monomery, izolované meziprodukty spotřebované i přepravované, látky pro výzkum a vývoj.

Kdo klasifikuje ?

Výrobce nebo dovozce předmětu

který má v předmětu látky podléhající registraci nebo oznámení dle REACH, musí tyto látky klasifikovat, pokud tak již nebylo učiněno dříve (kupuje do předmětu registrovanou = klasifikovanou látku).

Dále klasifikují:

Distributoři (včetně maloobchodníků) – **mohou použít klasifikaci dodavatele**, ale **jsou povinni** zajistit, aby balení a označení bylo v souladu s CLP.

Následní uživatelé – **mohou pro látky a směsi převzít klasifikaci, kterou odvodil dodavatel**, např. z BL (pokud nemění složení látky nebo směsi), ale **jsou povinni** zajistit, aby balení a označení bylo v souladu s CLP.

Co je harmonizovaná klasifikace ?

Rozhodnutí o klasifikaci určité nebezpečné vlastnosti látky je přijato na úrovni Společenství = harmonizovaná klasifikace

Použití harmonizované klasifikace a označení je povinné pro všechny klasifikující subjekty.

V původních předpisech DSP byla uvedena harmonizovaná klasifikace přibližně pro 800 látek. Převáděno do části přílohy VI.

3.1 – ve tvaru nové klasifikace CLP

3.2 – ve tvaru původní klasifikace

Tato klasifikace se týkala nebezpečí, hodnoceného na úrovni Komise, u mnoha látek není hodnoceno veškeré známé nebezpečí.

Pokud se na určitou látku vztahuje harmonizovaná klasifikace a označení, dodavatel klasifikuje látku podle daného záznamu pro příslušné třídy nebezpečnosti nebo členění na něž se záznam vztahuje se pak neprovádí klasifikace podle pokynů CLP.

Pokud ale látka, kromě tříd nebezpečnosti, které mají harmonizovanou klasifikaci, má ještě další nebezpečnost, pak se pro tyto třídy klasifikace podle CLP (hlava II) provádí.

Např: ropné látky – harmonizovaná klasifikace se vztahuje na karcinogenitu a mutagenitu, popřípadě nebezpečnost při vdechnutí, neřeší hořlavost popřípadě účinky na životní prostředí.

Úplnou klasifikaci mají v příloze VI tabulka 3 pouze účinné látky biocidů a pesticidů.

Příklady:

Ethanol:

Harmonizovaná klasifikace dle DSD: F, R11

dle CLP: Flam. Liq. 2, H225

dle hlavního registranta: Flam. Liq. 2, H225

Eye Irrit 2, H319

HNO₃

Harmonizovaná klasifikace dle DSD: O, R8, C, R35

dle CLP: Ox. Liq. 3, Skin Corr. 1A

dle hlavního registranta: Ox. Liq. 3, Skin Corr. 1A

Met. Corr. 1

EUH071 (Způsobuje poleptání
dýchacích cest.)

Nově bude rozhodováno na úrovni Společenství o harmonizované klasifikaci pro vlastnosti **CMR a senzibilizace dýchacích cest**.

Harmonizace klasifikace dalších vlastností bude dále prováděna posuzováním jednotlivých případů.

Harmonizovaná klasifikace bude rovněž u aktivních látek biocidů a pesticidů (po dokončení programu hodnocení)

Pro klasifikaci se použije povinně harmonizovaná klasifikace a klasifikující osobou budou přidány a klasifikovány i další nebezpečné vlastnosti, které nebyly předmětem harmonizace ze strany Společenství.

Zvláštnosti v používání harmonizované klasifikace:

Původní klasifikace (používaná původně jako závazná) je v tabulce 3.2 přílohy VI. Nová klasifikace podle CLP je v tabulce 3.1 přílohy VI a byla stanovena převodem (dle převodní tabulky v nařízení CLP).

Z toho vyplývají určité zvláštnosti:

Fyzikální nebezpečnost

U některých záznamů v tabulce 3.2 (DSD) je symbol ⊗.

Znamená to, že záznam v tabulce 3.2 (DSD) neodpovídá záznamu v tabulce 3.1. (CLP). Je to z důvodu technického pokroku při klasifikaci CLP.

Některou fyzikální nebezpečnost nebylo možné stanovit pro DSD, kritéria pro CLP jsou mnohem rozsáhlejší nebo není vlastnost přímo převoditelná.

V tom případě jsou v tabulce ****

CLP:

ammonium dichromate Ox. Sol. 2 (****) H272

DSD

ammonium dichromate E; R2, O; R8

Pokud má záznam (****) je nutné vlastnost potvrdit pomocí zkoušek

Minimální klasifikace (*)

Pro některé třídy nebezpečnosti, včetně akutní toxicity a toxicity pro specifické cílové orgány při opakované expozici, neodpovídá klasifikace podle kritérií DSD přesně zařazení do třídy a kategorie nebezpečnosti podle CLP.

V těchto případech se klasifikace v příloze 3.1 (CLP) považuje za minimální klasifikaci.

Minimální klasifikace se použije vždy, kdy výrobce nebo dovozce nemá k dispozici údaje, které v porovnání s minimální klasifikací vedou k zařazení do přísnější kategorie.

Minimální klasifikaci u inhalační expozice lze zpřesnit znalostí fyzikálního stavu látky.

Příklady k minimální klasifikaci:

Látka A – harmonizovaná klasifikace je Acute Tox. 4, H302

LD50 orální je 285 mg/kg

DSD: 200 – 2000 mg/kg Xn R22 (převedeno Acute Tox. 4)

CLP: 50 – 300 mg/kg Acute Tox 3, H301

Pro látku se použije oproti harmonizované klasifikaci přísnější klasifikace Acute Tox 3, H301

Látka B – harmonizovaná klasifikace je Acute Tox. 4, H302

LD50 orální je 2082 mg/kg

DSD: 200 – 2000 mg/kg látka by nebyla klasifikována

CLP: 300 – 2000 mg/kg látka by nebyla klasifikována

Pro látku se použije harmonizované klasifikaci Acute Tox 4, H302, Harmonizovanou klasifikaci nemohu snížit, musím ji povinně použít.

Příklad minimální klasifikace inhalační:

Látka C – harmonizovaná klasifikace je Acute Tox. 4, H332 (při vdechování)

látka je ve formě prachu

LC50 inhalační je 2.8 mg/l/ 4 hod

(v DSD aerosoly nebo částice – lze považovat za prach)

DSD: 1 – 5 mg/l/4 hod Xn R20 (převáděno Acute Tox. 4)

(v CLP prach a mlha)

CLP: 0.5 – 3 mg/l/4 hod Acute Tox 3, H331

Dojde ke zpřísnění harmonizované klasifikace pro inhalaci prachu (částic)

na Acute Tox 3, H331

Nelze vyloučit cestu expozice (**)

V DSD byly věty pro nebezpečnost při opakované nebo prodloužené expozici vždy uváděny s cestou expozice.

Tyto věty jsou převedeny pomocí převodní tabulky pouze s obecnou větou, ke které lze připojit cestu expozice, je-li přesvědčivě prokázáno, že žádné jiné cesty expozice nevyvolávají nebezpečí. Po převodu v CLP označeny **.

Příklad:

DSD R48/20

CLP STOT RE 2, H373

R 48/20: Zdraví škodlivý: nebezpečí vážného poškození zdraví při dlouhodobé expozici vdechováním.

Toxicita pro specifické cílové orgány – opakovaná expozice, kategorie 2

H373 Může způsobit poškození orgánů *<nebo uvést všechny postižené orgány, jsou-li známy>* při prodloužené nebo opakované expozici *<uved'te cestu expozice, je-li přesvědčivě prokázáno, že ostatní cesty expozice nejsou nebezpečné>*.

Standardní věty o nebezpečnosti pro toxicitu pro reprodukci (***)

V CLP udávají věty pro reprodukci oba parametry toxicity

H360 Může poškodit reprodukční schopnosti nebo plod v těle matky

H361 Podezření na poškození reprodukčních schopností nebo plodu v těle matky

V DSD byly tyto dva typy nebezpečí rozlišeny do samostatných vět

R60 Může poškodit reprodukční schopnost.

R61 Může poškodit plod v těle matky.

R62 Možné nebezpečí poškození reprodukční schopnosti.

R63 Možné nebezpečí poškození plodu v těle matky.

Které bylo možné používat i v kombinacích

Aby byla informace podle DSD zachována používá CLP pro reprodukci upravené H věty. zachována

Speciální H věty pro reprodukční toxicitu

H350i	Může vyvolat rakovinu při vdechnutí.
H360F	Může poškodit reprodukční schopnost.
H360D	Může poškodit plod v těle matky.
H361f	Podezření na poškození reprodukční schopnosti.
H361d	Podezření na poškození plodu v těle matky
H360FD	Může poškodit reprodukční schopnost. Může poškodit plod v těle matky.
H361fd	Podezření na poškození reprodukční schopnosti. Podezření na poškození plodu v těle matky.
H360Fd	Může poškodit reprodukční schopnost. Podezření na poškození plodu v těle matky.
H360Df	Může poškodit plod v těle matky. Podezření na poškození reprodukční schopnosti.

Koncentrační limity a multiplikační faktory (*)

Koncentrační limity v tabulce 3.2 nelze převádět na limity podle CLP.

Kadmium fluorid.

Koncentrační limit pro DSD:

Xn; R22: $0,1 \% \leq C < 10 \%$

Koncentrační limit pro CLP

(*) oral (Znamená, že rozsah $0,1 \% \leq C < 10 \%$
nelze použít pro Acute Tox. 4 H332)

POZOR NA POZNÁMKY

U některých záznamů harmonizované klasifikace je uvedena písmeno nebo číslo, je to označení poznámky, kterou je třeba vyhledat v textu nařízení, upřesňují podmínky klasifikace.

Např.:

Poznámka J :

Klasifikace látky jako karcinogenní nebo mutagenní není povinná, jestliže lze prokázat, že látka obsahuje méně než 0,1 % hmotnostních benzenu (číslo EINECS 200-753-7). Tato poznámka se vztahuje pouze na některé složité látky uvedené v části 3, které vznikají při zpracování uhlí a ropy.

Oznamování

Každý výrobce či dovozce nebo skupina výrobců či dovozců („oznamovatel“), kteří uvádějí na trh látku která je klasifikována jako nebezpečná, oznamují agentuře za účelem zápisu na seznam vedený Agenturou následující informace:

- **identifikaci oznamovatele odpovědného za uvedení látky na trh**
- **identifikaci látky**
- **klasifikaci látky dle GHS**
- **odůvodnění, proč byly některé třídy vynechány**
- **specif. konc. limity nebo multiplikační faktory**
- **prvky označení**

Tyto informace se neoznamují, pokud jsou agentuře předkládány jako součást žádosti o registraci podle nařízení REACH nebo již byly oznámeny v registraci dle bývalých předpisů.

Klasifikace všech látek, které se Agentuře oznamují nebo, které se registrují v souladu s REACH budou zahrnuty do seznamu klasifikace, který zřizuje Agentura (čl. 42 CLP).

V seznamu bude uvedeno zda je klasifikace harmonizovaná nebo je výsledkem shody více oznamovatelů nebo žadatelů o registraci.

Identifikátor výrobku

Musí být stejný jako v bezpečnostním listu (popřípadě dossieru při registraci) a obsahuje:

1. Název látky podle přílohy VI CLP a identifikační číslo podle přílohy VI, je-li tam látka zařazena.

Dle novely to musí být číslo, které jednoznačně identifikuje látku, je jedno zda indexové číslo, číslo CAS nebo EINECS. Mohou být i všechny.

2. Není-li látka v příloze VI použije se číslo ze seznamu klasifikací (v novém draftu návodu k CLP je to zpochybněno, spíše se doporučuje CAS nebo EINECS)
3. V ostatních případech se použije číslo CAS nebo jen název

Nezapomeňte při hledání v příloze VI – harmonizovaném seznamu - používat oba předpisy 1272/2008 a jeho novelu 790/2009.

Látka se prodává pod českým názvem etanol

Na štítku bude identifikátor:

Etanol

identifikační číslo: 603-002-00-5

Pokud má látka obchodní název musí být ještě doplněn o český název z harmonizovaných klasifikací.

Látka je prodávána pod názvem Krtek

Na štítku bude identifikátor:

Krtek

(hydroxid sodný) - *je uvedena v příloze VI*

identifikační číslo: CAS 1310-73-2

Einecs 215-185-5

Látka je prodávána pod názvem Benzimidazol

Na štítku bude identifikátor:

Benzimidazol

identifikační číslo: CAS: 51-17-2

Látka se prodává pod českým názvem fenyldrazin

Na štítku bude identifikátor:

fenyldrazin

identifikační číslo: CAS 100-63-0

(Einecs 202-873-5)

Látka je uvedena v příloze VI, přesto nelze použít jako identifikační číslo číslo indexové, protože pod tímto číslem je uvedeno více látek:

Číslo: **612-023-00-9**

Patří látkám:

- **phenylhydrazine;**
- phenylhydrazinium chloride;
- phenylhydrazine hydrochloride;
- phenylhydrazinium sulphate (2:1)

Proto v tomto případě jako jednoznačnou identifikaci použijeme CAS a/nebo Einecs

Identifikátory výrobku – směsi

V případě směsi obsahuje identifikátor výrobku tyto údaje :

obchodní název nebo označení směsi

identifikace všech látek ve směsi, které přispívají k

- akutní toxicitě,
- žíravosti pro kůži nebo vážnému poškození očí,
- CMR,
- senzibilizaci dýchacích orgánů nebo kůže,
- toxicitě pro specifické cílové orgány
- nebezpečnosti při vdechnutí.

Maximálně čtyři názvy látek, které jsou zodpovědné za největší nebezpečí.

Směs se prodává pod názvem Speciální ředidlo

Na štítku bude identifikátor:

Speciální ředidlo

(toluen, ethylbenzen, butanon)

Důležité pojmy

Třída nebezpečnosti - povaha fyzikální nebezpečnosti, nebezpečnosti pro zdraví či nebezpečnosti pro životní prostředí

Kategorie nebezpečnosti - rozdělení kritérií v rámci každé třídy nebezpečnosti s upřesněním závažnosti nebezpečnosti

Třída: **hořlavé kapaliny**

Kategorie	1	Bod vzplanutí $< 23\text{ °C}$ a počáteční bod varu $\leq 35\text{ °C}$
	2	Bod vzplanutí $< 23\text{ °C}$ a počáteční bod varu $> 35\text{ °C}$
	3	Bod vzplanutí $\geq 23\text{ °C}$ a $\leq 60\text{ °C}$

Pro srovnání:

Extrémně hořlavý: Bod vzplanutí $< 0\text{ °C}$ a počáteční bod varu $\leq 35\text{ °C}$

Vysoce hořlavý: Bod vzplanutí $< 21\text{ °C}$ a nejsou extrémně hořlavé

Hořlavý: Bod vzplanutí $\geq 21\text{ °C}$ a $\leq 55\text{ °C}$

Důležité pojmy

Výstražný symbol nebezpečnosti - složené grafické zobrazení obsahující symbol a další grafické prvky, například orámování, vzor pozadí nebo barvu, jež mají sdělovat specifické informace o daném druhu nebezpečnosti

Signální slovo - slovo označující příslušnou úroveň závažnosti nebezpečnosti za účelem varování před možným nebezpečím; rozlišují se tyto dvě úrovně:

„nebezpečí“ - je signální slovo označující závažnější kategorie nebezpečnosti;

„varování“ - je signální slovo označující méně závažné kategorie nebezpečnosti

Důležité pojmy

„Standardní věta o nebezpečnosti“ - věta přiřazená dané třídě a kategorii nebezpečnosti, která popisuje povahu nebezpečnosti dané nebezpečné látky nebo směsi, případně i včetně stupně nebezpečnost

„Hazard statement“ - odtud **H- věta**

Hořlavá kapalina kategorie 1

H224 – Extrémně hořlavá kapalina a páry

Dříve: R12 extrémně hořlavý nebo R11 vysoce hořlavý

Hořlavá kapalina kategorie 2

H225 – Vysoce hořlavá kapalina a páry

Dříve: R12 extrémně hořlavý nebo R11 vysoce hořlavý

Hořlavá kapalina kategorie 3

H226 – Hořlavá kapalina a páry

Dříve: R11 vysoce hořlavý nebo R10 hořlavý

Důležité pojmy

Standardní věty o nebezpečnosti pro každou klasifikaci jsou stanoveny v tabulkách, které uvádějí prvky označení požadované pro každou třídu a najdete je v příloze I nařízení CLP.

Je-li látka zařazena do **přílohy VI** (harmonizovaná klasifikace) použije se na štítku každá H-věta pro každou specifickou klasifikaci v záznamu, včetně H-vět pro každou klasifikaci na níž se záznam nevztahuje.

Znění standardních vět (H-vět) je uvedeno v **příloze III** nařízení CLP celkem ve 23 jazycích.

H-věta musí být v souladu s touto přílohou v jazyce, který potřebujete na štítek.

Novela 286/2011 přináší možnost používání **kombinovaných H-vět** u akutní toxicity:

Doposud:

Acute Tox. 1 (oral) H300

Acute Tox. 1 (dermal) H310

Acute Tox. 1 (inhal) H330

H300 Při požití může způsobit smrt.

H310 Při styku s kůží může způsobit smrt.

H330 Při vdechování může způsobit smrt.

Nyní:

H300 + H310 + H330

Při požití, při styku s kůží nebo při vdechování může způsobit smrt

Důležité pojmy

„Pokyny pro bezpečné zacházení“ věta popisující jedno nebo více doporučených opatření pro minimalizaci nebo prevenci nepříznivých účinků způsobených expozicí dané nebezpečné látky nebo směsi v důsledku jejího používání nebo odstraňování

„Precautionary statement“ - odtud **P – věta**

Hořlavá kapalina kategorie 1, 2, 3

Pokyny pro bezpečné zacházení – prevence = 7 P-vět

P210, P233, P240, P241, P242, P243, P280

P210 - Chraňte před teplem/jiskrami/otevřeným plamenem/horkými povrchy – Zákaz kouření.

P233 Uchovávejte obal těsně uzavřený.

P240 Uzemněte obal a odběrové zařízení.

P241 Používejte elektrické/ventilační/ osvětlovací/.../zařízení do výbušného prostředí. (..... Jiné vybavení doplní výrobce nebo dodavatel)

Důležité pojmy

P242 - Používejte pouze nářadí z nejměkčího kovu.

P243 - Proveďte preventivní opatření proti výbojům statické elektřiny.

P280 - Používejte ochranné rukavice/ochranný oděv/ochranné brýle/obličejový štít.

Pokyny pro bezpečné zacházení – reakce = 2 P věty

P303 + P361 + P353 kombinovaná věta

PŘI STYKU S KŮŽÍ (nebo s vlasy): Veškeré kontaminované části oděvu okamžitě svlékněte. Opláchněte kůži vodou/osprchujte.

P370 + P378 kombinovaná věta

V případě požáru: K hašení použijte... (... Vhodné prostředky uvede výrobce/dodavatel.

- Pokud voda zvyšuje riziko.

Důležité pojmy

Pokyny pro bezpečné zacházení – skladování = 1 P věta

P403 + P235 = kombinovaná věta

Skladujte na dobře větraném místě. Uchovávejte v chladu.

Pokyny pro bezpečné zacházení – odstraňování = 1 P věta

P501

P501 - Odstraňte obsah/obal..... (doplň výrobce nebo dodavatel)

Podle místních/regionálních/státních/mezinárodních předpisů(upřesnit).

Důležité pojmy

Celkem je pro hořlavé kapaliny předepsána

1 H – věta (pro každou kategorii)

11 P – vět pro všechny kategorie stejně

H věta na štítku je povinná, P věty vybere ten kdo klasifikuje v závislosti na celkové nebezpečnosti klasifikované látky

Důležité pojmy

Pokyny pro bezpečné zacházení pro každou třídu nebezpečnosti a příslušné kategorie se zvolí z tabulek a pokynů uvedených v příloze I (část 2 až 5).

Pokyny pro bezpečné zacházení se zvolí s přihlédnutím ke standardním větám nebezpečnosti (H-věta) a k zamýšlenému nebo určenému použití dané látky nebo směsi.

Znění pokynů pro bezpečné zacházení (P-vět) je uvedeno v příloze IV nařízení CLP v českém jazyce.

P-věta musí být v souladu s touto přílohou

Cizojazyčné znění P vět lze získat v nařízení CLP v příslušném jazyce, které je možné vyhledat na internetu.

Důležité pojmy

Pokud jsou P-věty s ohledem na látku nebo směs nadbytečné, neuvádí se, tj. vybereme ty, které odpovídají povaze látky nebo směsi.

Pokud je látka nebo směs určená široké veřejnosti uvádí se jeden pokyn pro bezpečné odstraňování obalu s výjimkou případů, kdy to není vyžadováno. (kritéria v části 1 přílohy IV)

Ve všech ostatních případech (podnikatelské využití) se pokyn pro odstraňování nevyžaduje, pokud odstraňování látky neohrozí zdraví nebo životní prostředí.

Na štítku by se mělo uvádět maximálně 6 P-vět, pokud jich více není potřeba k vyjádření závažnosti nebezpečnosti. Kombinované věty se počítají za jednu.

Z návodu k označování

Pokyny pro označování a balení v souladu s nařízením CLP

7.3.3.1 Akutní toxicita - dermální

Kategorie nebezpečnosti

Signální slovo

Standardní věta o nebezpečnosti

1

Nebezpečí

H310 Při styku s kůží může způsobit smrt

2

Nebezpečí

H310 Při styku s kůží může způsobit smrt

Pokyny pro bezpečné zacházení

Prevence	Reakce	Skladování	Odstraňování
<p>P262 Zabraňte styku s očima, kůží nebo oděvem. ★ Důrazně se doporučuje, není-li již přiřazen pokyn P280</p> <p>P264 Po manipulaci důkladně omyjte Části těla, které je třeba po manipulaci umýt, uveďte výrobce/dodavatel. ★ Důrazně se doporučuje pro širokou veřejnost ★ Důrazně se doporučuje průmyslovým/profesionálním uživatelům, není-li již přiřazen pokyn P280</p> <p>P270 Při používání tohoto výrobku nejezte, nepijte ani nekuřte. ★ Důrazně se doporučuje pro širokou veřejnost</p>	<p>P302 + P350 PŘI STYKU S KŮŽÍ: Jemně omyjte velkým množstvím vody a mýdla ★ Doporučuje se pro širokou veřejnost ★ Doporučuje se zařadit do bezpečnostního listu</p> <p>P310 Okamžitě volejte TOXIKOLOGICKÉ INFORMAČNÍ STŘEDISKO nebo lékaře. ★ Důrazně se doporučuje v kombinaci s pokyny P302+P350</p> <p>P322 Specifická opatření (viz ... na tomto štítku). ... Odkaz na doplňující pokyny pro</p>	<p>P405 Skladujte uzamčené. ★ Důrazně se doporučuje pro širokou veřejnost ★ Volitelné pro průmyslové/profesionální uživatele, nepovažuje-li se tento pokyn z jiných důvodů za nezbytný</p>	<p>P501 Odstraňte obsah/obal podle místních/regionálních/státních/mezinárodních předpisů (upřesnit). ★ Důrazně se doporučuje pro širokou veřejnost, pokud látka/směs podléhá právním předpisům o nebezpečných odpadech. Doporučuje se přesně uvést místo odstranění odpadu, zatímco odkaz na příslušný právní předpis není nutný. ★ Doporučuje se zařadit do bezpečnostního listu, existují-li specifické požadavky na odstraňování nad rámec běžných očekávání ohledně odstraňování chemických látek. Uveďte příslušný předpis.</p>

Důležité pojmy

Doplňkové informace o nebezpečnosti „EUH“ věty

EUH031 – „Uvolňuje toxický plyn při styku s kyselinami“

Pro látky a směsi, které reagují s kyselinami za uvolňování plynů zařazených pro akutní toxicitu do kategorie 3 v nebezpečných množstvích, například chlornan sodný nebo polysulfid barnatý.

(R31 Uvolňuje toxický plyn při styku s kyselinami)

Doplňkové údaje na štítku pro některé směsi

Směsi obsahující kyanoakryláty

Štítek na vlastním obalu lepidel založených na kyanoakrylátech musí obsahovat tuto standardní větu:

EUH202 – „Kyanoakrylát. Nebezpečí. Okamžitě slepuje kůži a oči. Uchovávejte mimo dosah dětí.“

K balení musí být přiloženy příslušné pokyny pro bezpečné zacházení.

Vztah CLP a REACH

REACH neobsahuje žádné povinnosti v souvislosti s klasifikací, balením a označováním.

Určuje podmínky pro bezpečnostní list (je prakticky totožný s listem GHS, ale nařízením 453/2010 přineslo změny v souvislosti s původní klasifikací)

Klasifikace a označování bylo před CLP regulováno:

direktivou 67/548/EEC (látky DSD)

direktivou 1999/45/EC (přípravky DPD)

v souvislosti s CLP se mění a posléze budou zcela zrušeny.

„Stará klasifikace – fyzikálně chemické vlastnosti“

Nebezpečnost:

výbušný

Grafický znak:

Výbušný

Písmenný symbol:

E

Rizikovost se popisuje **R** větou

Bezpečné zacházení se popisuje **S** větou

„Stará klasifikace – fyzikálně chemické vlastnosti“

Nebezpečnost:

oxidující

Grafický znak:

oxidující

Písmenný symbol:

O

Rizikovost se popisuje **R** větou

Bezpečné zacházení se popisuje **S** větou

„Stará klasifikace – fyzikálně chemické vlastnosti“

Nebezpečnost: extrémně hořlavý

Grafický znak:

extrémně hořlavý

Písmenný symbol:

F+

Rizikovost se popisuje větou **R12**

Bezpečné zacházení se popisuje **S** větou

„Stará klasifikace – fyzikálně chemické vlastnosti“

Nebezpečnost: vysoce hořlavý

Grafický znak:

vysoce hořlavý

Písmenný symbol:

F

Rizikovost se popisuje větou **R11**

Bezpečné zacházení se popisuje **S** větou

„Stará klasifikace – fyzikálně chemické vlastnosti“

Nebezpečnost:

hořlavý

Grafický znak:

ne

Písmenný symbol:

ne

Rizikovost se popisuje pouze větou **R10**

Bezpečné zacházení se popisuje **S** větou

Třídy nebezpečnosti fyzikálně-chemické vlastnosti

67/548 klasifikace jako:

Výbušný

Oxidující

Extrémně hořlavý

Vysoce hořlavý

Hořlavý

Třídy nebezpečnosti:

1. Výbušniny
2. Hořlavé plyny
3. Hořlavé aerosoly
4. Oxidující plyny
5. Stlačené plyny
6. Hořlavé kapaliny

7. Hořlavé tuhé látky
8. Samovolně se rozkládající látky
9. Samovznětlivé kapaliny
10. Samovznětlivé tuhé látky
11. Samozahřívající se kapaliny
12. Látky, které při kontaktu s vodou uvolňují hořlavé plyny
13. Oxidující kapaliny
14. Oxidující tuhé látky
15. Organické peroxidy
16. Žíravé pro kovy

Třídy nebezpečnosti fyzikálně-chemické vlastnosti

Výbušný

Výbušný

Výbušniny

Dělení na divize 1.1 až 1.6

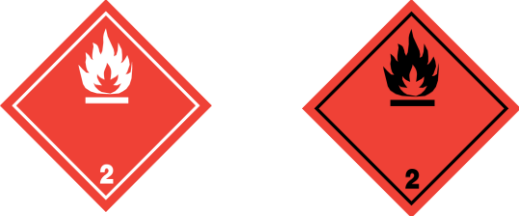
Třídy nebezpečnosti fyzikálně-chemické vlastnosti

Hořlavé plyny

extrémně hořlavý vysoce hořlavý

R10

Hořlavé plyny

Kategorie 1 **nebezpečí**
Kategorie 2 **varování**

H220: extrémně hořlavý plyn

H221: hořlavý plyn

Třídy nebezpečnosti fyzikálně-chemické vlastnosti

Hořlavé aerosoly

	
extrémně hořlavý	hořlavý
	

Hořlavé aerosoly

	
Kategorie 1	nebezpečí
Kategorie 2	varování

H222: extrémně hořlavý aerosol

H223: hořlavý aerosol

Třídy nebezpečnosti fyzikálně-chemické vlastnosti

Oxidující plyny

oxidující

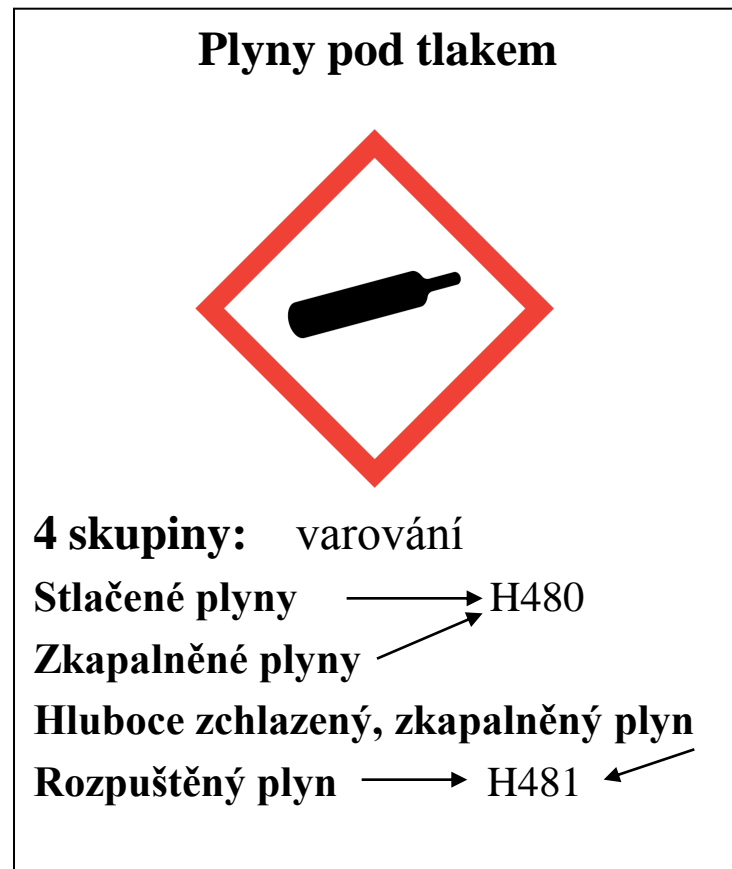
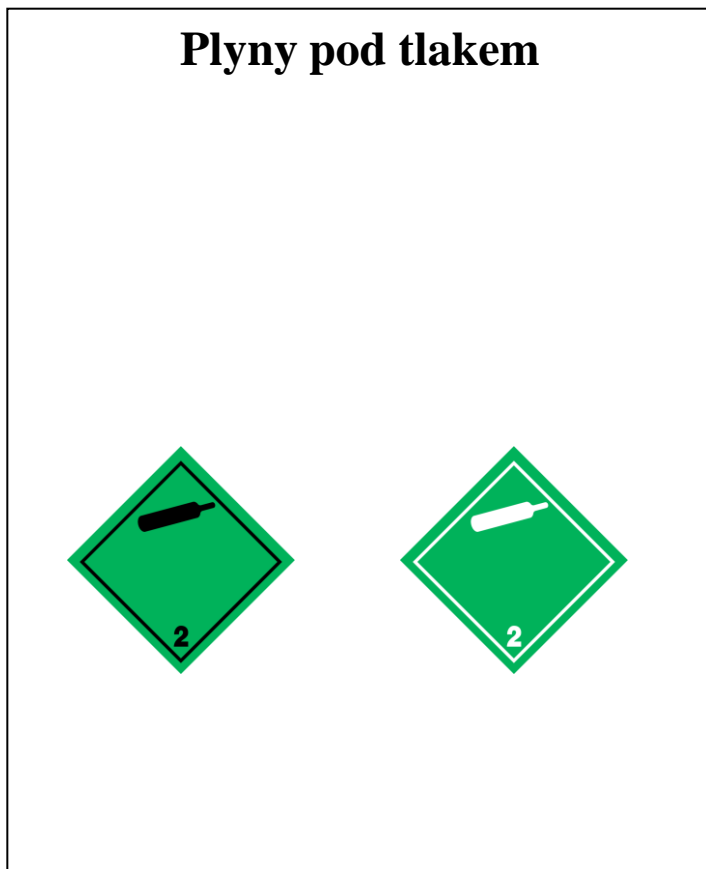
Oxidující plyny

Kategorie 1 nebezpečí

H270: může způsobit nebo zesílit požár; oxidant

Třídy nebezpečnosti fyzikálně-chemické vlastnosti

H280: obsahuje plyn pod tlakem; při zahřívání může vybuchnout

H281: obsahuje zchlazený plyn; může způsobit omrzliny nebo poškození chladem

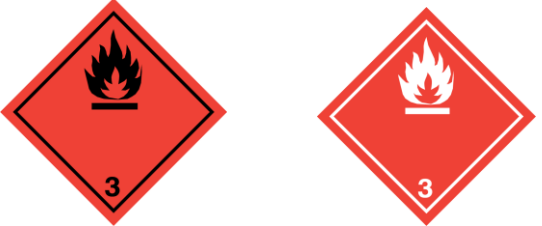
Třídy nebezpečnosti fyzikálně-chemické vlastnosti

Hořlavé kapaliny

extrémně hořlavý vysoce hořlavý

R10

3 3

Hořlavé kapaliny

Kategorie 1 **nebezpečí**
Kategorie 2 **nebezpečí**
Kategorie 3 **varování**

H224: extrémně hořlavá kapalina a páry

H225: vysoce hořlavá kapalina a páry

H226: hořlavá kapalina a páry

Třídy nebezpečnosti fyzikálně-chemické vlastnosti

Hořlavé tuhé látky

vysoce hořlavý

Hořlavé tuhé látky

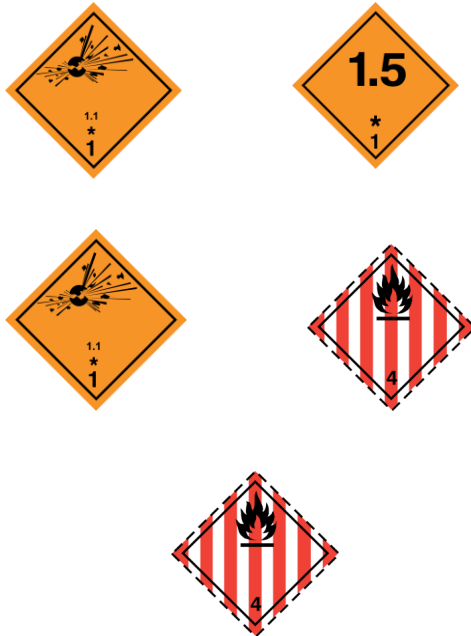
Kategorie 1 **nebezpečí**
Kategorie 2 **varování**

H228: hořlavá tuhá látka

H228: hořlavá tuhá látka

Třídy nebezpečnosti fyzikálně-chemické vlastnosti

Samovolně reagující látky

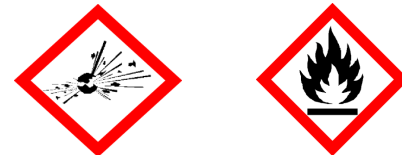

Samovolně reagující látky

Typ A

Typ B

Typ C + D

nebezpečí

H240: Zahřívání může způsobit výbuch

H241: Zahřívání může způsobit požár nebo výbuch

H242: Zahřívání může způsobit požár

Třídy nebezpečnosti fyzikálně-chemické vlastnosti

Samovolně reagující látky

Samovolně reagující látky

Typ E + F

Typ G

varování

H242: Zahřívání může způsobit požár

Třídy nebezpečnosti fyzikálně-chemické vlastnosti

Samozápalné kapaliny

Samozápalné kapaliny

Kategorie 1 nebezpečí

H250: při styku se vzduchem se samovolně vznítí

Třídy nebezpečnosti fyzikálně-chemické vlastnosti

Samozápalné tuhé látky

Samozápalné tuhé látky

Kategorie 1 nebezpečí

H250: při styku se vzduchem se samovolně vznítí

Třídy nebezpečnosti fyzikálně-chemické vlastnosti

**Samozahřívající se látky a
směsi**

**Samozahřívající se látky a
směsi**

Kategorie 1 nebezpečí

Kategorie 2 varování

H251: samovolně se zahřívá; může se vznítit

H252: ve velkém množství se samovolně zahřívá; může se vznítit

Třídy nebezpečnosti fyzikálně-chemické vlastnosti

**Látka, které při styku s vodou
uvolňuje hořlavé plyny**

**Látka, které při styku s vodou
uvolňuje hořlavé plyny**

Kategorie 1 nebezpečí

Kategorie 2 nebezpečí

Kategorie 3 varování

H260: Při styku s vodou uvolňuje hořlavé plyny, které se mohou samovolně vznítit

H261: Při styku s vodou uvolňuje hořlavé plyny

H261: Při styku s vodou uvolňuje hořlavé plyny

Třídy nebezpečnosti fyzikálně-chemické vlastnosti

Oxidující kapaliny

oxidující

Oxidující kapaliny

Kategorie 1	nebezpečí
Kategorie 2	nebezpečí
Kategorie 3	varování

H271: Může způsobit požár nebo výbuch; silný oxidant

H272: Může zesílit požár; oxidant

H272: Může zesílit požár; oxidant

Třídy nebezpečnosti fyzikálně-chemické vlastnosti

Oxidující tuhé látky

oxidující

Oxidující tuhé látky

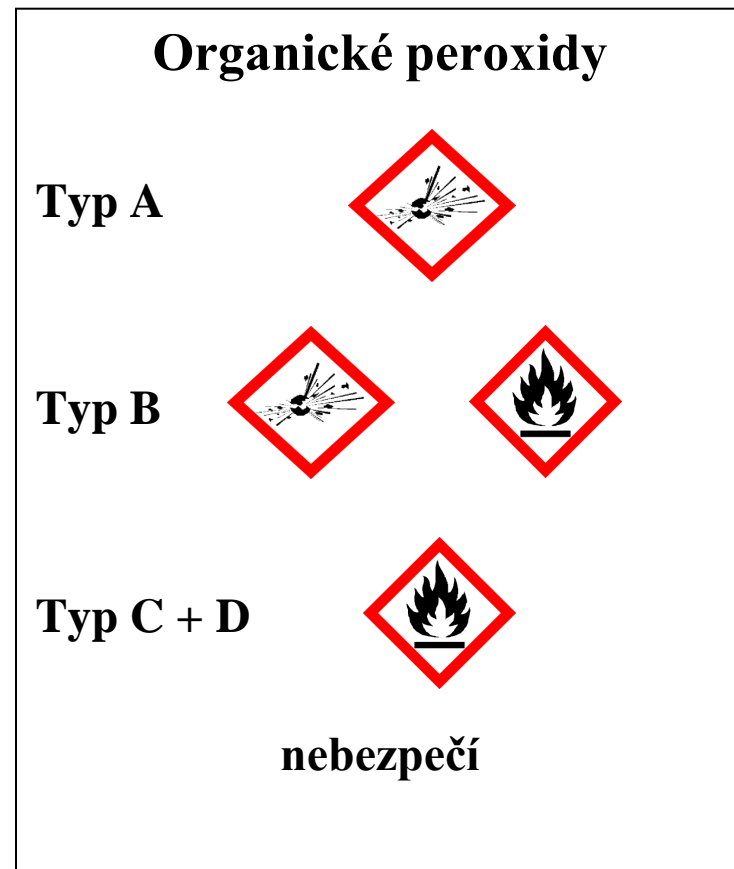
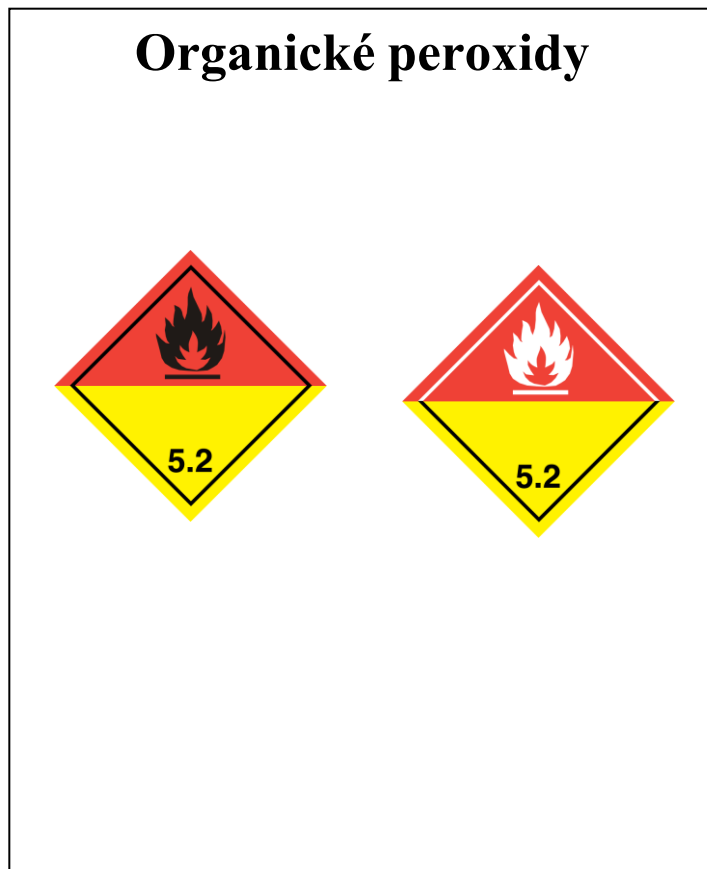
Kategorie 1	nebezpečí
Kategorie 2	nebezpečí
Kategorie 3	varování

H271: Může způsobit požár nebo výbuch; silný oxidant

H272: Může zesílit požár; oxidant

H272: Může zesílit požár; oxidant

Třídy nebezpečnosti fyzikálně-chemické vlastnosti

H240: Zahřívání může způsobit výbuch

H241: Zahřívání může způsobit požár nebo výbuch

H242: Zahřívání může způsobit požár

Třídy nebezpečnosti fyzikálně-chemické vlastnosti

Organické peroxidy

Organické peroxidy

Typ E + F

Typ G

varování

H242: Zahřívání může způsobit požár

Třídy nebezpečnosti fyzikálně-chemické vlastnosti

**Látka nebo směs korozivní
pro kovy**

**Látka nebo směs korozivní
pro kovy**

Kategorie 1 varování

H290: může být korozivní pro kovy

Propanol

Vysoce hořlavý

Dráždivý

R11 Vysoce hořlavý

R36 Dráždí oči

R67 Vdechování par může způsobit ospalost a závratě

vysoce hořlavý

dráždivý

Propanol

Hořlavá kapalina kategorie 2

Vážné poškození očí / podráždění očí kategorie 2

Toxicita pro specifické cílové orgány – jednorázová expozice, kategorie 3, narkotické účinky

H225 Vysoce hořlavá kapalina a páry

H319 Způsobuje vážné podráždění očí

H336 Může způsobit ospalost nebo závratě

„Stará klasifikace – nebezpečnost pro zdraví“

Nebezpečnost:

vysoce toxický

Grafický znak:

vysoce toxický

Písmenný symbol:

T+

Rizikovost se popisuje větami **R26, R27, R28 (kombinace)**

Bezpečné zacházení se popisuje **S** větou

„Stará klasifikace – nebezpečnost pro zdraví“

Nebezpečnost: toxický

Grafický znak:

toxický

Písmenný symbol:

T

Rizikovost se popisuje větami **R23, R24, R25 (kombinace)**

Bezpečné zacházení se popisuje **S** větou

„Stará klasifikace – nebezpečnost pro zdraví“

Nebezpečnost:

zdraví škodlivý

Grafický znak:

zdraví škodlivý

Písmenný symbol:

X_n

Rizikovost se popisuje větami **R20, R21, R22 (kombinace)**

Bezpečné zacházení se popisuje **S** větou

„Stará klasifikace – nebezpečnost pro zdraví“

Nebezpečnost:

žiravý

(oko, kůže)

Grafický znak:

Písmenný symbol:

žiravý

C

Rizikovost se popisuje větami **R35, R34**

Bezpečné zacházení se popisuje **S** větou

„Stará klasifikace – nebezpečnost pro zdraví“

Nebezpečnost:

dráždivý

(oko, kůže, dýchací orgány)

Grafický znak:

Písmenný symbol:

dráždivý

Xi

Rizikovost se popisuje větami **R36, R37, R38, R41**

Bezpečné zacházení se popisuje **S** větou

„Stará klasifikace – nebezpečnost pro zdraví“

Nebezpečnost:

senzibilizující

(dýchací orgány)

Grafický znak:

Písmenný symbol:

zdraví škodlivý

R42

(grafický symbol je zástupný)

Rizikovost se popisuje uvedenou **R** větou

Bezpečné zacházení se popisuje **S** větou

„Stará klasifikace – nebezpečnost pro zdraví“

Nebezpečnost:

senzibilizující

(kůže)

Grafický znak:

Písmenný symbol:

dráždivý

R43

(grafický symbol je zástupný)

Rizikovost se popisuje uvedenou **R** větou

Bezpečné zacházení se popisuje **S** větou

„Stará klasifikace – nebezpečnost pro zdraví“

Nebezpečnost:

Karcinogenní (C)

(kategorie 1 a 2)

Grafický znak:

Písmenný symbol:

ne

Rizikovost se popisuje větami **R45 nebo R49**

Bezpečné zacházení se popisuje **S** větou

„Stará klasifikace – nebezpečnost pro zdraví“

Nebezpečnost:

Karcinogenní (C)

(kategorie 3)

Grafický znak:

Písmenný symbol:

ne

Rizikovost se popisuje větou **R40**

Bezpečné zacházení se popisuje **S** větou

„Stará klasifikace – nebezpečnost pro zdraví“

Nebezpečnost:

Mutagenní (M)

(kategorie 1 a 2)

Grafický znak:

Písmenný symbol:

ne

Rizikovost se popisuje větou

R46 (Může vyvolat poškození dědičných vlastností)

Bezpečné zacházení se popisuje **S** větou

„Stará klasifikace – nebezpečnost pro zdraví“

Nebezpečnost:

Mutagenní (M)

(kategorie 3)

Grafický znak:

Písmenný symbol:

ne

Rizikovost se popisuje větou

R68 (Možné nebezpečí nevratných účinků.)

Bezpečné zacházení se popisuje **S** větou

„Stará klasifikace – nebezpečnost pro zdraví“

Nebezpečnost: **Reprodukčně toxický (R)**

(kategorie 1 a 2)

Grafický znak:

Písmenný symbol:

ne

Rizikovost se popisuje větou

R60 (Může poškodit reprodukční schopnost.)

R61 (Může poškodit plod v těle matky.)

Bezpečné zacházení se popisuje **S** větou

„Stará klasifikace – nebezpečnost pro zdraví“

Nebezpečnost: **Reprodukčně toxický (R)**

(kategorie 3)

Grafický znak:

Písmenný symbol:

ne

Rizikovost se popisuje větou

R62 (Možné nebezpečí poškození reprodukční schopnosti.)

R63 (Možné nebezpečí poškození plodu v těle matky.)

Bezpečné zacházení se popisuje **S** větou

Třídy nebezpečnosti - zdraví

67/548 klasifikace jako:

Vysoce toxický

Toxický

Zdraví škodlivý

CMR (1,2)

CMR (3)

Žíravý

Dráždivý

Senzibilizující

Třídy nebezpečnosti:

Akutní toxicita

Žíravost / dráždivost pro kůži

Vážné poškození očí /oční
dráždivost

Senzibilizace dýchacích orgánů /
kůže

Mutagenita

Karcinogenita

Reprodukční toxicita

Toxicita pro specifické cílové
orgány – jednorázová dávka

Toxicita pro specifické cílové
orgány – opakovaná dávka

Nebezpečí při vdechnutí

Akutní toxicita

Klasifikace:

Kapitola 3.1 nařízení CLP – hodnotící kritéria

Zkušební metody pro látky jsou popsány v Nařízení ES 440/2008

Akutní toxicita

Orální

Dermální

Inhalační Plyny

Páry

Prach a mlha

Akutní toxicita

Třída: **Akutní toxicita - orální**

Kategorie	1	Kategorie 1	$0 < LD50 \leq 5$
	2	Kategorie 2	$5 < LD50 \leq 50$
	3	Kategorie 3	$50 < LD50 \leq 300$
	4	Kategorie 4	$300 < LD50 \leq 2000$

Pro srovnání DSD:

Vysoce toxický: $LD50 \leq 25$ mg/kg

Toxický: $25 < LD50 \leq 200$ mg/kg

Zdraví škodlivý: $200 < LD50 \leq 2000$ mg/kg

Akutní toxicita

Třída: **Akutní toxicita - dermální**

Kategorie	1	Kategorie 1	$0 < LD50 \leq 50$
	2	Kategorie 2	$50 < LD50 \leq 200$
	3	Kategorie 3	$200 < LD50 \leq 1000$
	4	Kategorie 4	$1000 < LD50 \leq 2000$

Pro srovnání DSD:

Vysoce toxický: $LD50 \leq 50$ mg/kg

Toxický: $50 < LD50 \leq 400$ mg/kg

Zdraví škodlivý: $400 < LD50 \leq 2000$ mg/kg

Akutní toxicita

Klasifikace	Kategorie 1	Kategorie 2	Kategorie 3	Kategorie 4
GHS piktogram				
Signální slovo	nebezpečí	nebezpečí	nebezpečí	varování
Údaj o nebezpečno sti	H300: při požití může způsobit smrt	H300: při požití může způsobit smrt	H301: toxický při požití	H302: zdraví škodlivý při požití

Třídy nebezpečnosti - zdraví

Žíravý

žíravý

Žíravost/dráždivost pro kůži

Kategorie 1A, 1B, 1C

nebezpečí

H314: způsobuje těžké poleptání kůže a poškození očí

Třídy nebezpečnosti - zdraví

Dráždivý R38

dráždivý

Žíravost/dráždivost pro kůži

Kategorie 2

varování

H315: dráždí kůži

Třídy nebezpečnosti - zdraví

Věta R41

Dráždivý

dráždivý

Nebezpečí vážného poškození
očí.

**Vážné poškození očí/oční
dráždivost**

Kategorie 1

nebezpečí

H318: způsobuje vážné poškození očí

Třídy nebezpečnosti - zdraví

Dráždivý R36

dráždivý

**Vážné poškození očí/oční
dráždivost**

Kategorie 2

varování

H319: způsobuje vážné podráždění očí

Třídy nebezpečnosti - zdraví

Věta R37
Dráždivý

dráždivý

**Toxicita pro specifické cílové
orgány – jednorázová
expozice**

Kategorie 3 varování

H335: Může způsobit podráždění dýchacích cest.

Třídy nebezpečnosti - zdraví

Senzibilizace

R42

zdraví škodlivý

Senzibilizace dýchacích cest/kůže

Kategorie 1 nebezpečí

Podkategorie 1A a 1B

H334: Při vdechování může vyvolat příznaky alergie nebo astmatu nebo dýchací potíže

Třídy nebezpečnosti - zdraví

Senzibilizace

R43

dráždivý

**Senzibilizace dýchacích
cest/kůže**

Kategorie 2

varování

Podkategorie 1A a 1B

H317: může vyvolat alergickou kožní reakci

Třídy nebezpečnosti - zdraví

Mutagenní

Kat. 1 a 2

Mutagenita

Kat. 1A a 1B

Kategorie 1A

nebezpečí

Kategorie 1B

nebezpečí

H340: může vyvolat genetické poškození při.....

Třídy nebezpečnosti - zdraví

Mutagenní
Kat. 3

Mutagenita
Kat. 2

Kategorie 2 **varování**

H341: podezření na genetické poškození při.....

Třídy nebezpečnosti - zdraví

Karcinogenní

Kat. 1 a 2

Karcinogenita

Kat. 1A a 1B

Kategorie 1A

nebezpečí

Kategorie 1B

nebezpečí

H350: může vyvolat rakovinu při.....

Třídy nebezpečnosti - zdraví

Karcinogenní

Kat. 3

Karcinogenita

Kat. 2

Kategorie 2

varování

H351: podezření na vyvolání rakoviny při ...

Třídy nebezpečnosti - zdraví

Reprodukčně toxický

Kat. 1 a 2

Reprodukční toxicita

Kat. 1A a 1B

Kategorie 1A

nebezpečí

Kategorie 1B

nebezpečí

H360: může poškodit reprodukční schopnost nebo plod v těle matky při ...

Třídy nebezpečnosti - zdraví

Reprodukčně toxický

Kat. 3

Reprodukční toxicita

Kat. 2

Kategorie 2

varování

H361: podezření na poškození reprodukční schopnosti nebo plodu v těle matky při.....

Speciální H věty pro reprodukční toxicitu

H350i	Může vyvolat rakovinu při vdechnutí.
H360F	Může poškodit reprodukční schopnost.
H360D	Může poškodit plod v těle matky.
H361f	Podezření na poškození reprodukční schopnosti.
H361d	Podezření na poškození plodu v těle matky
H360FD	Může poškodit reprodukční schopnost. Může poškodit plod v těle matky.
H361fd	Podezření na poškození reprodukční schopnosti. Podezření na poškození plodu v těle matky.
H360Fd	Může poškodit reprodukční schopnost. Podezření na poškození plodu v těle matky.
H360Df	Může poškodit plod v těle matky. Podezření na poškození reprodukční schopnosti.

Třídy nebezpečnosti - zdraví

Zvláštní kategorie zařazená u reprodukční toxicity, s reprodukční toxicitou ale nemusí vůbec souviset.

Účinky na laktaci

Nemá grafický symbol

Nemá signální slovo

H362: Může poškodit kojence prostřednictvím mateřského mléka

Třídy nebezpečnosti - zdraví

Věty R39/26, R39/27, R39/28

vysoce toxický

**Vysoce toxický: nebezpečí velmi
vážných nevratných účinků
při**

**Toxicita pro specifické cílové
orgány – jednorázová
expozice**

Kategorie 1 nebezpečí

H370: Způsobuje poškození orgánů

Třídy nebezpečnosti - zdraví

Věty R39/23, R39/24, R39/25

toxický

**Toxický: nebezpečí velmi
vážných nevratných účinků
při**

**Toxicita pro specifické cílové
orgány – jednorázová
expozice**

Kategorie 2 nebezpečí

H370: Způsobuje poškození orgánů ...

Třídy nebezpečnosti - zdraví

Věty R68/20, R68/21, R68/22

zdraví škodlivý

**Zdraví škodlivý: možné
nebezpečí nevratných
účinků při**

**Toxicita pro specifické cílové
orgány – jednorázová
expozice**

Kategorie 2 varování

H371: může způsobit poškození....

Třídy nebezpečnosti - zdraví

Věta R67

**Vdechování par může
způsobit ospalost a
závratě.**

**Toxicita pro specifické cílové
orgány – jednorázová
expozice**

Kategorie 3 varování

H336: Může způsobit ospalost nebo závratě.

Třídy nebezpečnosti - zdraví

Věty R48/23, R48/24, R48/25

toxický

Toxický: nebezpečí vážného poškození zdraví při dlouhodobé expozici

Toxicita pro specifické cílové orgány – opakovaná expozice

Kategorie 1 nebezpečí

H372: způsobuje poškození (orgán, jak, cesta) prodlouženou nebo opakovanou expozicí

Třídy nebezpečnosti - zdraví

Věty R48/20, R48/21, R48/22

zdraví škodlivý

**Zdraví škodlivý: nebezpečí
vážného poškození zdraví
při dlouhodobé expozici**

...

**Toxicita pro specifické cílové
orgány – opakovaná
expozice**

Kategorie 2

varování

H373: může způsobit poškození (orgán, jak, cesta) prodlouženou nebo opakovanou expozicí

Třídy nebezpečnosti - zdraví

Věta R65

zdraví škodlivý

**Zdraví škodlivý: při požití
může vyvolat poškození
plic.**

Nebezpečí při vdechnutí

Kategorie 1 nebezpečí

H304: při požití a vniknutí do dýchacích cest může způsobit smrt

„Stará klasifikace – nebezpečnost pro životní prostředí“

Nebezpečnost: vysoce toxický pro vodní prostředí

Grafický znak:

nebezpečný pro
životní prostředí

Písmenný symbol:

N

Rizikovost se popisuje větou **R50**

Bezpečné zacházení se popisuje **S** větou

„Stará klasifikace – nebezpečnost pro životní prostředí“

Nebezpečnost: **vysoce toxický pro vodní prostředí**
s dlouhodobými účinky

Grafický znak:

Písmenný symbol:

nebezpečný pro
životní prostředí

N

Rizikovost se popisuje větou **R50/53**

Bezpečné zacházení se popisuje **S** větou

„Stará klasifikace – nebezpečnost pro životní prostředí“

Nebezpečnost: **toxický pro vodní prostředí**
s dlouhodobými účinky

Grafický znak:

Písmenný symbol:

nebezpečný pro
životní prostředí

N

Rizikovost se popisuje větou **R51/53**

Bezpečné zacházení se popisuje **S** větou

„Stará klasifikace – nebezpečnost pro životní prostředí“

Nebezpečnost: **škodlivý pro vodní prostředí**
s dlouhodobými účinky

Grafický znak:

Písmenný symbol:

ne

ne

Rizikovitost se popisuje větou **R52/53**

Bezpečné zacházení se popisuje **S** větou

„Stará klasifikace – nebezpečnost pro životní prostředí“

Nebezpečnost: dlouhodobé účinky ve vodním prostředí

,

Grafický znak:

Písmenný symbol:

ne

ne

Rizikovost se popisuje větou

R53 (Může vyvolat dlouhodobé nepříznivé účinky ve vodním prostředí.)

Bezpečné zacházení se popisuje **S** větou

„Stará klasifikace – nebezpečnost pro životní prostředí“

Nebezpečnost: **nebezpečný pro ozonovou vrstvu**

Grafický znak:

nebezpečný pro
životní prostředí

Písmenný symbol:

N

Rizikovost se popisuje větou **R59**

Bezpečné zacházení se popisuje **S** větou

„Stará klasifikace – nebezpečnost pro životní prostředí“

Nebezpečnost: nebezpečný pro ozonovou vrstvu

Grafický znak:

ne

Písmenný symbol:

ne

Rizikovost se popisuje větou **R59**

Bezpečné zacházení se popisuje **S** větou

„Stará klasifikace – nebezpečnost pro životní prostředí“

Nebezpečnost pro ostatní části životního prostředí:

R 54 Toxický pro rostliny.

R 55 Toxický pro živočichy.

R 56 Toxický pro půdní organismy.

R 57 Toxický pro včely.

R 58 Může vyvolat dlouhodobé nepříznivé účinky v životním prostředí.

Nebyly stanoveny klasifikační kritéria.

Třídy nebezpečnosti - nebezpečnost pro vodní prostředí

67/548 klasifikace jako:

Nebezpečný pro životní
prostředí

Třídy nebezpečnosti:

Akutní toxicita

Chronická toxicita

Nebezpečnost pro ozónovou vrstvu

Třídy nebezpečnosti - nebezpečnost pro vodní prostředí

Věta R50

**nebezpečný pro
životní prostředí**

**Nebezpečný pro vodní prostředí
akutně**

Kategorie 1

varování

H400: Vysoce toxický pro vodní organismy

Třídy nebezpečnosti - nebezpečnost pro vodní prostředí

Věta R50/53

**nebezpečný pro
životní prostředí**

**Nebezpečný pro vodní prostředí
chronicky,**

Kategorie 1 varování

H410: Vysoce toxický pro vodní organismy, s dlouhodobými účinky

Třídy nebezpečnosti - nebezpečnost pro vodní prostředí

Věta R51/53

**nebezpečný pro
životní prostředí**

**Nebezpečný pro vodní prostředí
chronicky,**

Kategorie 2 varování

H410: Toxický pro vodní organismy, s dlouhodobými účinky

Třídy nebezpečnosti - nebezpečnost pro vodní prostředí

Věta R52/53

**Nebezpečný pro vodní prostředí
chronicky,**

Kategorie 3 varování

H412: Škodlivý pro vodní organismy, s dlouhodobými účinky

Třídy nebezpečnosti - nebezpečnost pro vodní prostředí

Věta R53

**Nebezpečný pro vodní prostředí
chronicky,**

Kategorie 4 varování

H413: Může vyvolat dlouhodobé škodlivé účinky na vodní organismy

Nebezpečnost pro ozónovou vrstvu

Klasifikace – kategorie 1

Látka se klasifikuje jako nebezpečná pro ozónovou vrstvu, pokud dostupné poznatky o jejích vlastnostech a jejím předpokládaném nebo pozorovaném osudu a chování v životním prostředí naznačují, že může představovat nebezpečí pro strukturu a fungování stratosférické ozónové vrstvy.

Původně (bez symbolu, bez signal. slova)

EUH059 Nebezpečný pro ozónovou vrstvu.

Výstražný symbol	
Signální slovo	varování
H-věta	H420: Poškozuje veřejné zdraví a životní prostředí tím, že ničí ozon ve svrchních vrstvách atmosféry

Výstražné symboly nebezpečnosti

Označování

1272/2008

286/2011

1272/2008

286/2011

Identifikace dodavatele - kdo bude na etiketě

Má být: jméno/název , adresa a telefonní číslo dodavatele/dodavatelů

Látka nebo směs je předávána v rámci dodavatelského řetězce a může nastat přebalování, přeznačení jinou firmou, úmyslné přeznačení kvůli utajení dodavatele.

Za obal a etiketu však vždy zodpovídá ten dodavatel, který látku předává dál.

1. Dodavatel nemění obal ani etiketu (za předpokladu, že je v češtině) – pak nemusí na etiketu přidávat svůj kontakt, ale může
2. Dodavatel přebaluje – pak musí na etiketu uvést svůj kontakt
(**pokud přebaluje distributor se stává následným uživatelem**)
3. Dodavatel mění jazyk etikety – musí uvést svůj kontakt, protože je odpovědný za správný překlad původního textu
(v tomto případě pokud distributor mění etiketu z důvodu překladu je stále distributorem)

Velikost štítků

Obal	Velikost štítku	Velikost pictogramu CLP	Velikost pictogramu dle DPD / DSD
≤ 3 litry	pokud možno alespoň 52 x 74 mm	alespoň 16 x 16 mm	alespoň 20 x 20 mm
> 3, ale ≤ 50 litrů	alespoň 74 x 105 mm	alespoň 23 x 23 mm	alespoň 28 x 28 mm
> 50, ale ≤ 500 litrů	alespoň 105 x 148 mm	alespoň 32 x 32 mm	alespoň 39 x 39 mm
> 500 litrů	alespoň 148 x 210 mm	alespoň 45 x 45 mm	alespoň 55 x 55 mm

V praxi to znamená, že nejmenší štítek na daném balení musí mít rozměr dle tabulky a pictogram musí zaujímat nejméně plochu uvedenou v tabulce. Je přípustné, aby byl štítek i pictogram na něm větší, ale nejméně musí mít pictogram rozměr daný v tabulce. **U malých balení nesmí mít rozměr menší než 10 x 10 mm.**

Příklad:

Na láhev objemu tři litry patří štítek

Minimální rozměr

Umístění informací na štítku

Na štítku vždy musí být:

výstražné symboly nebezpečnosti
signální slovo
standardní věty o nebezpečnosti
pokyny pro bezpečné zacházení

Identifikace dodavatele

Identifikátor výrobku

Pořadí údajů o nebezpečnosti a skupiny pokynů pro bezpečné zacházení musí být na štítku **umístěny společně, podle jazyka**, pořadí může zvolit dodavatel.

Doplňující informace (**EUH věty**, požadavky plynoucí pro látky a směsi, jejichž uvádění na trh je regulováno, požadavky jiných předpisů, ...) **se uvádějí v části pro doplňující informace.**

Příklad dvojjazyčného štítku

Dráždí kůži

nebezpečí

Způsobuje vážné podráždění očí

Může způsobit podráždění dýchacích cest

PŘI ZASAŽENÍ OČÍ: Několik minut opatrně vyplachujte vodou. Vyjměte kontaktní čočky, jsou-li nasazeny a pokud je lze vyjmout snadno. Pokračujte ve vyplachování.

Vyhledejte lékařskou pomoc/ošetření

Používejte ochranné rukavice/ ochranný oděv/ ochranné brýle/obličejový štít.

PŘI STYKU S KŮŽÍ: Omyjte velkým množstvím mýdla a vody.

Zabraňte uvolnění do životního prostředí.

Causes skin irritation.

danger

Causes serious eye irritation.

May cause respiratory irritation.

IF IN EYES: Rinse cautiously with water for several minutes. Remove contact lenses, if present and easy to do. Continue rinsing.

Get medical advice/attention.

Wear protective gloves/protective clothing/eye protection/face protection.

IF ON SKIN: Wash with plenty of soap and water.

Avoid release to the environment.

Dráždí kůži

Causes skin irritation.

Způsobuje vážné podráždění očí

Causes serious eye irritation.

Může způsobit podráždění dýchacích cest

May cause respiratory irritation.

PŘI ZASAŽENÍ OČÍ: Několik minut opatrně vyplachujte vodou. Vyjměte kontaktní čočky, jsou-li nasazeny a pokud je lze vyjmout snadno. Pokračujte ve vyplachování.

IF IN EYES: Rinse cautiously with water for several minutes. Remove contact lenses, if present and easy to do. Continue rinsing.

Vyhledejte lékařskou pomoc/ošetření

Get medical advice/attention.

Používejte ochranné rukavice/ ochranný oděv/ ochranné brýle/obličejový štít.

Wear protective gloves/protective clothing/eye protection/face protection.

PŘI STYKU S KŮŽÍ: Omyjte velkým množstvím mýdla a vody.

IF ON SKIN: Wash with plenty of soap and water.

Zabraňte uvolnění do životního prostředí.

Avoid release to the environment.

Špatně

Zásady priority pro výstražné symboly nebezpečnosti

Má-li se na štítku použít piktoqram označující nebezpečí „žiravý“, nepoužije se pro podráždění kůže nebo očí piktoqram označující nebezpečí „dráždivý“ pro kůži a oči.

Klasifikace žiravý a současně dráždivý pro kůži

Ale v případě, že piktoqram vykřičník je pro jinou třídu nebezpečnosti než dráždivost nebo senzibilizaci bude použit

Klasifikace žiravý a současně akutní toxicita kategorie 4

Zásady priority pro výstražné symboly nebezpečnosti

Má-li se na štítku použít piktoqram označující nebezpečí „senzibilizace pro dýchací orgány“, nepoužije se piktoqram pro „senzibilizaci kůže“, „podráždění očí a kůže“.

Klasifikace senzibilizace dýchacích orgánů a současně dráždivý pro oko nebo kůži nebo senzibilizující kůži

Ale v případě, že piktoqram vykřičník je pro jinou třídu nebezpečnosti než dráždivost nebo senzibilizaci bude použit.

Klasifikace senzibilizace dýchacích orgánů a současně akutní toxicita kategorie 4

Zásady priority pro výstražné symboly nebezpečnosti

Má-li se na štítku použít piktogram označující nebezpečí „výbušný“, je použití piktogramu označující nebezpečí „hořlavý“ a „oxidující“ NEPOVINNÉ.

pak nepovinné je

Zásady priority pro výstražné symboly nebezpečnosti

Má-li se na štítku použít piktogram označující nebezpečí „**toxický**“, nepoužije se piktogram označující nebezpečí „**dráždivý**“ pro oči a kůži nebo akutní toxicitu kategorie 4.

Klasifikace toxický a současně dráždivý

Zásady priority pro výstražné symboly nebezpečnosti

Má-li se na štítku použít piktoqram označující nebezpečí „**toxický**“, a nebezpečí „**hořlavosti**“ je nepovinné označení „**tlakovou lahví**“

Klasifikace toxický a současně hořlavost

+

Nepovinný →

Odchytky od požadavků na označování ve zvl. případech

Zvláštní ustanovení o označování stanovená v příloze I se vztahují na:

- a) lahve na přepravu plynů;
- b) nádoby na plyny určené pro propan, butan nebo zkapalněný ropný plyn;
- c) aerosoly a nádoby vybavené rozprašovačem a obsahující látky klasifikované jako zdraví nebezpečné při vdechnutí;
- d) kovy v celistvé formě, slitiny, směsi obsahující polymery, směsi obsahující elastomery;
- e) **výbušniny uváděné na trh pro získání výbušného nebo pyrotechnického účinku.**

Výjimky z požadavků na označování a balení

Má-li obal látky nebo směsi takový tvar či formu nebo je tak malý, že je nemožné splnit požadavky kladené na štítek, uvádějí se prvky označení na příbalovém letáku, visačce nebo vnějším obalu. Na vnitřním obalu ale musí být výstražné symboly, identifikátor výrobku a jméno a telefon dodavatele.

Pokud balení nepřesahuje 125 ml, lze u vybraných tříd nebezpečných látek a směsí vypustit uvádění H- a P-vět.

Nevztahuje se na biocidy a přípravky na ochranu rostlin.

Výstražný symbol nesmí být menší než 10 x 10 mm

Aktualizace informací na štítcích

Dodavatel zajistí, aby **po každé změně klasifikace a označení** látky nebo směsi, **je-li nová nebezpečnost závažnější** nebo vyžadují-li se doplňující prvky označení, byly informace na štítku **bez zbytečného prodlení** aktualizovány, **přičemž přihlédne k povaze změny**, pokud jde o ochranu lidského zdraví a životního prostředí.

Dodavatelé spolupracují za účelem dokončení změn označení **bez zbytečného prodlení**.

Pokud jsou nutné změny označení **jiné než uvedené výše**, zajistí dodavatel látky nebo směsi, aby byly informace na štítku aktualizovány **do osmnácti měsíců**.

Zvláštní pravidla pro označování vnějších obalů, vnitřních obalů a jednotlivého obalu

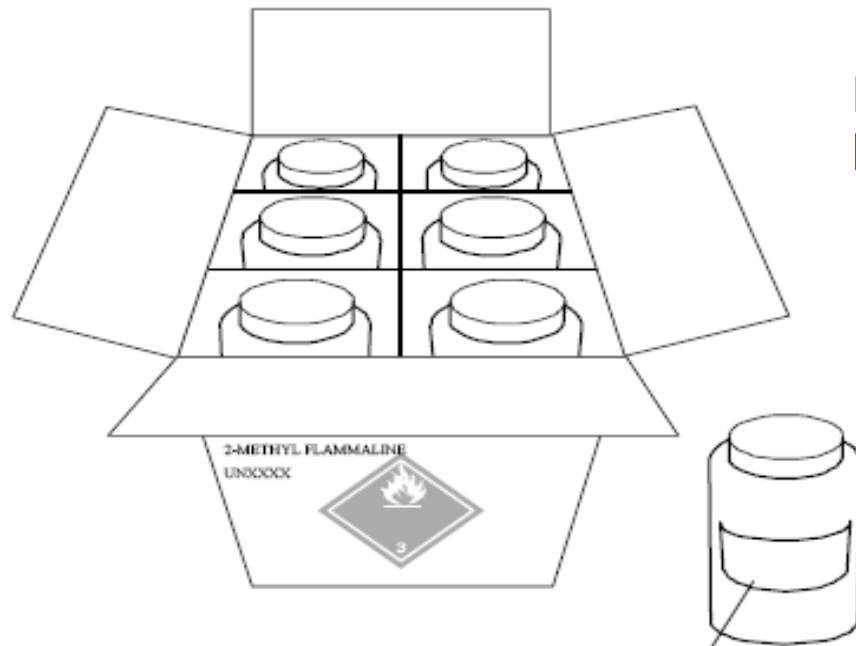
Pokud má balení vnější a vnitřní obal a případně vložený obal a pokud vnější obal vyhovuje ustanovením o označování v souladu s pravidly přepravy nebezpečných věcí, označí se **vnitřní a každý případný vložený obal v souladu s tímto nařízením.**

Vnější obal **může** být rovněž označen v souladu s tímto nařízením. Pokud se jeden nebo více výstražných symbolů nebezpečnosti vyžadovaných tímto nařízením vztahují k těmto nebezpečím, jaké upravují pravidla přepravy nebezpečných věcí, **nemusí** být vyznačeny na vnějším obalu.

Pokud se **nevyžaduje**, aby vnější obal balení vyhovoval ustanovením o označování v souladu s pravidly přepravy nebezpečných věcí, **označí se vnější a případný vnitřní obal, včetně každého vloženého obalu, v souladu s tímto nařízením.** Umožňuje-li však vnější obal, aby bylo označení vnitřního nebo vloženého obalu zřetelně viditelné, nemusí být označen.

Jednotlivá balení, která vyhovují ustanovením o označování v souladu s pravidly přepravy nebezpečných věcí, **se označují v souladu s tímto nařízením i s pravidly přepravy nebezpečných věcí.** Pokud se jeden nebo více výstražných symbolů nebezpečnosti vyžadovaných tímto nařízením vztahují k těmto nebezpečím, jaké upravují pravidla přepravy nebezpečných věcí, **nemusí** být vyznačeny.

Kombinovaný obal pro hořlavou kapalinu kat. 2

2-METHYL FLAMMALINE

Product Identifier

(see 1.4.10.5.2 (d))

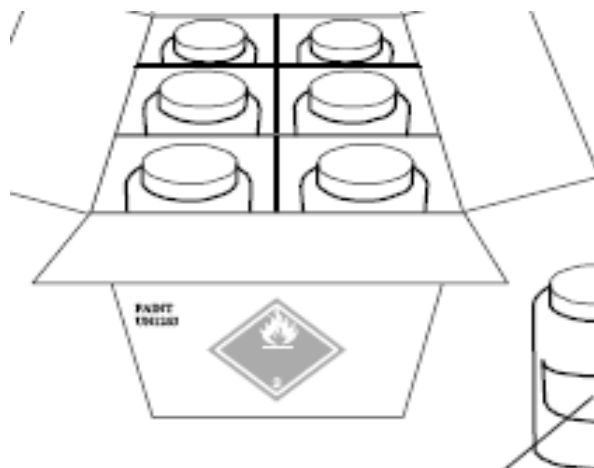
SIGNAL WORD (see 1.4.10.5.2 (a))

Hazard Statements (see 1.4.10.5.2 (b))

Precautionary Statements (see 1.4.10.5.2 (c))

Additional information as required by the competent authority as appropriate.

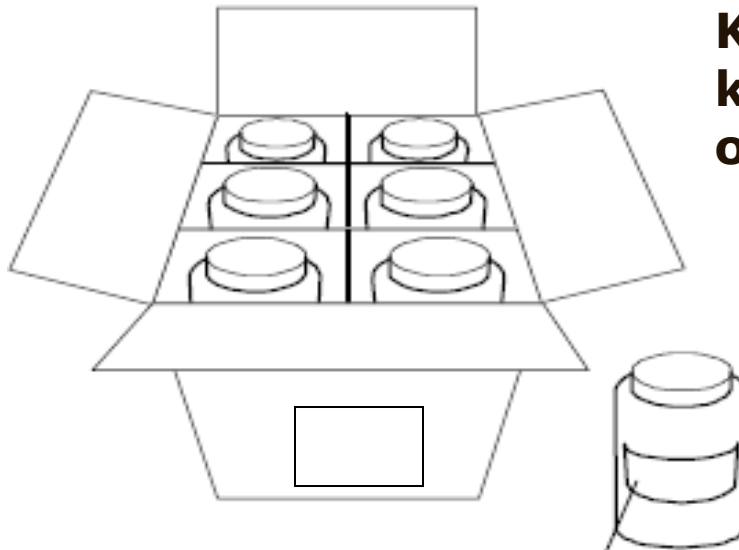
Supplier Identification (see 1.4.10.5.2 (e))

Kombinovaný obal pro specifickou orgánovou toxicitu a hořlavou kapalinu kat. 2

PAINT (FLAMMALINE, LEAD CHROMOMIUM)	Product Identifier (see 1.4.10.5.2 (d))
	SIGNAL WORD (see 1.4.10.5.2 (a))
	Hazard Statements (see 1.4.10.5.2 (b))
Precautionary Statements (see 1.4.10.5.2 (c))	
Additional information as required by the competent authority as appropriate.	
Supplier Identification (see 1.4.10.5.2 (e))	

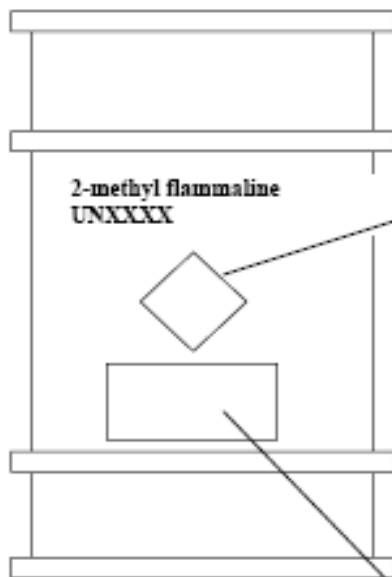
Kombinovaný obal pro kožní dráždivost kat. 2 a oční dráždivost kat. 2A

Poznámka:

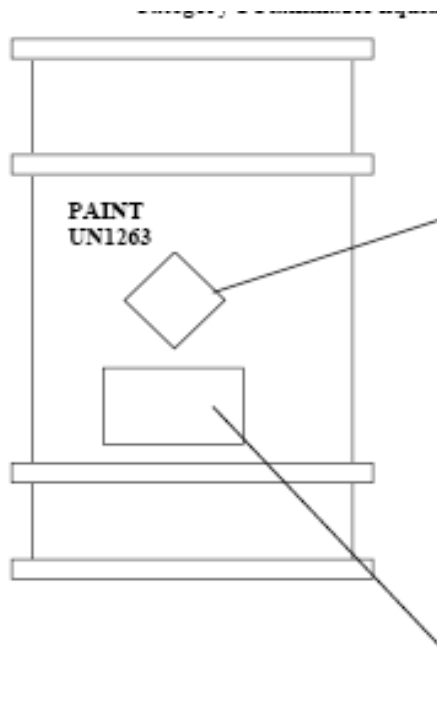
Dle GHS
nemusí být
označen
vnější obal.

BLAHZENE SOLUTION	Product Identifier (see 1.4.10.5.2 (d))
	SIGNAL WORD (see 1.4.10.5.2 (a))
	Hazard Statements (see 1.4.10.5.2 (b))
Precautionary Statements (see 1.4.10.5.2 (c))	
Additional information as required by the competent authority as appropriate.	
Supplier Identification (see 1.4.10.5.2 (e))	

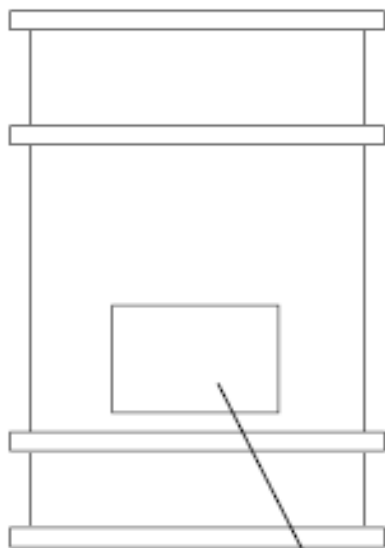
Jeden obal pro hořlavou kapalinu kat. 2

2-METHYL FLAMMALINE	Product Identifier (see 1.4.10.5.2 (d))
SIGNAL WORD (see 1.4.10.5.2 (a))	
Hazard Statements (see 1.4.10.5.2 (b))	
Precautionary Statements (see 1.4.10.5.2 (c))	
Additional information as required by the competent authority as appropriate.	
Supplier Identification (see 1.4.10.5.2 (e))	

**Jeden obal pro specifickou
orgánovou toxicitu a hořlavou
kapalinu kat. 2**

PAINT (METHYL FLAMMALINE, LEAD CHROMOMIUM	Product Identifier (see 1.4.10.5.2 (d))
	SIGNAL WORD (see 1.4.10.5.2 (a))
	Hazard Statements (see 1.4.10.5.2 (b))
Precautionary Statements (see 1.4.10.5.2 (c))	
Additional information as required by the competent authority as appropriate.	
Supplier Identification (see 1.4.10.5.2 (e))	

Jeden obal pro kožní dráždivost kat. 2 a oční dráždivost kat. 2A

BLAHZENE SOLUTION	Product Identifier (see 1.4.10.5.2 (d))
	SIGNAL WORD (see 1.4.10.5.2 (a))
	Hazard Statements (see 1.4.10.5.2 (b))
Precautionary Statements (see 1.4.10.5.2 (c))	
Additional information as required by the competent authority as appropriate.	
Supplier Identification (see 1.4.10.5.2 (e))	

Praktické příklady – NaCN

Štítek DSD/DPD

LUČEBNÍ ZÁVODY DRASLOVKA, A.S. KOLÍN, CZECH REPUBLIC Havlíčkova 605, 280 99 KOLÍN IV.
Phone: +420 321 335 246

T+ - SEHR GIFTIG / VERY TOXIC /
TRÈS TOXIQUE / MUY TOXICO /
VYSOCE TOXICKY

(D)

Sehr giftig beim Einatmen, Verschlucken und Berührung mit der Haut, Entwickelt bei Berührung mit Säure sehr giftige Gase.
Sehr giftig für Wasserorganismen, kann in gewissen längerfristig schädliche Wirkungen haben.
Unter Verschluss und für Kinder unzugänglich aufbewahren.
Behälter dicht geschlossen halten, Bei Berührung mit der Haut sofort abwaschen mit viel Wasser.
Nicht in die Kanalisation gelangen lassen, Bei Unfall oder Unwohlsein sofort Arzt zuziehen (wenn möglich dieses Etikett vorzeigen).
Dieser Stoff und sein Behälter sind als gefährlicher Abfall zu entsorgen, Freisetzung in die Umwelt vermeiden.
Besondere Anweisungen einholen/Sicherheitsdatenblatt zu Rate ziehen.

(GB)

Very toxic by inhalation, in contact with skin and if swallowed.
Contact with acids liberates very toxic gas.
Very toxic to aquatic organisms, may cause long term adverse effects in the aquatic environment.
Keep locked up and out of the reach of children.
Keep container tightly closed.
After contact with skin, wash immediately with plenty of water.
Do not empty into drains.
In case of accident or if you feel unwell, seek medical advice immediately (show the label where possible).
This material and its container must be disposed of as hazardous waste.
Avoid release to the environment, Refer to special instructions / Safety data sheets.

(F)

Très toxique par inhalation, par contact avec la peau et par ingestion.
Au contact d'un acide, dégage un gaz très toxique.
Très toxique pour les organismes aquatiques, peut entraîner des effets néfastes à long terme pour l'environnement aquatique.
Conserver sous clé et hors de portée des enfants.
Conservés le récipient bien fermé.
Après contact avec la peau, se laver immédiatement et abondamment avec de l'eau.
Ne pas jeter les résidus à l'égout.
En cas d'accident ou de malaise, consulter immédiatement un médecin (si possible lui montrer l'étiquette).
Éliminer le produit et son récipient comme un déchet dangereux.
Éviter la rejet dans l'environnement.
Consulter les instructions spéciales/la fiche de données de sécurité.

N - UMWELTGEFÄHRLICH /
DANGEROUS FOR THE ENVIRONMENT /
DANGEREUX POUR L'ENVIRONNEMENT /
POLIGROSO PARA EL MEDIO AMBIENTE /
NEBEZPEČNÝ PRO ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

(E)

Muy tóxico por inhalación, por ingestión y en contacto con la piel. En contacto con ácidos libera gases muy tóxicos.
Muy tóxico para los organismos acuáticos, puede provocar a largo plazo efectos negativos en el medio ambiente acuático.
Conservarse bajo llave y manténgase fuera del alcance de los niños.
Conservare il recipiente ben chiuso.
En caso de contacto con la piel, lávese inmediata y abundantemente con agua.
No tirar los residuos por el desagüe.
En caso de accidente o malestar, acóndase inmediatamente al médico (si es posible, muéstrele la etiqueta).
Elimínese el producto y su recipiente como residuos peligrosos.
Evítase su liberación al medio ambiente.
Recíbense instrucciones específicas cas de la ficha de datos de seguridad.

KALIUM ZYANID
POTASSIUM CYANIDE
CYANURE DE POTASSIUM
CIANURO POTASSIO

R 26/27/28 - 32 - 50/53
S 1/2 - 7 - 28 - 29 - 45 - 60 - 61

KYANID DRASELNÝ TECHNICKÝ **vysoce toxický T+**
nebezpečný pro životní prostředí N
Indexové číslo: 006-007-00-5

(CZ)

R 26/27/28 Vysoce toxický při vdechování, při styku s kůží a při požití
R 32 Uvolňuje vysoce toxický plyn při styku s kyselinami (HCN)
R 50/53 Vysoce toxický pro vodní organismy, může vyvolat dlouhodobé nepříznivé účinky ve vodním prostředí

S 1(2) Uchovávejte uzamčené a mimo dosah dětí
S 7 Uchovávejte obal těsně uzavřený
S 28 Při styku s kůží okamžitě omyjte velkým proudem vody
S 29 Nevylévejte do kanalizace
S 45 V případě úrazu nebo nechtě-li se dobře, okamžitě vyhledejte lékařskou pomoc (je-li možno, ukažte toto označení)
S 60 Tento materiál nebo jeho obal musí být zneškodněn jako nebezpečný odpad
S 61 Zabraňte uvolnění do životního prostředí.
Viz speciální pokyny nebo bezpečnostní listy

CAS Nr. [151-50-8]

Praktické příklady – NaCN

Štítek CLP

LUČEBNÍ ZÁVODY DRASLOVKA, a.s. KOLÍN, Havlíčkova 605, 280 99 Kolín IV
Tel.: +420 321 335 246

Sodium cyanide (kyanid sodný)

Indexové číslo: 006-007-00-5

kyanid sodný min. 98 %

NEBEZPEČÍ

Při požití může způsobit smrt. Při styku s kůží může způsobit smrt. Při vdechování může způsobit smrt. Způsobuje poškození orgánů (mozku, srdce, varlat). Způsobuje poškození orgánů (štítné žlázy) při prodloužené nebo opakované expozici. Vysocetoxický pro vodní organismy, s dlouhodobými účinky. Uvolňuje vysoce toxický plyn při styku s kyselinami.

Při používání tohoto výrobku nejezte, nepijte ani nekuřte. Zabraňte uvolnění do životního prostředí. Používejte ochranné rukavice/ ochranný oděv/ ochranné brýle/ obličejový štít. **PŘI POŽITÍ:**

Okamžitě volejte TOXIKOLOGICKÉ INFORMAČNÍ

STŘEDISKO nebo lékaře. **JE-LI NA KŮŽI:** Omyjte

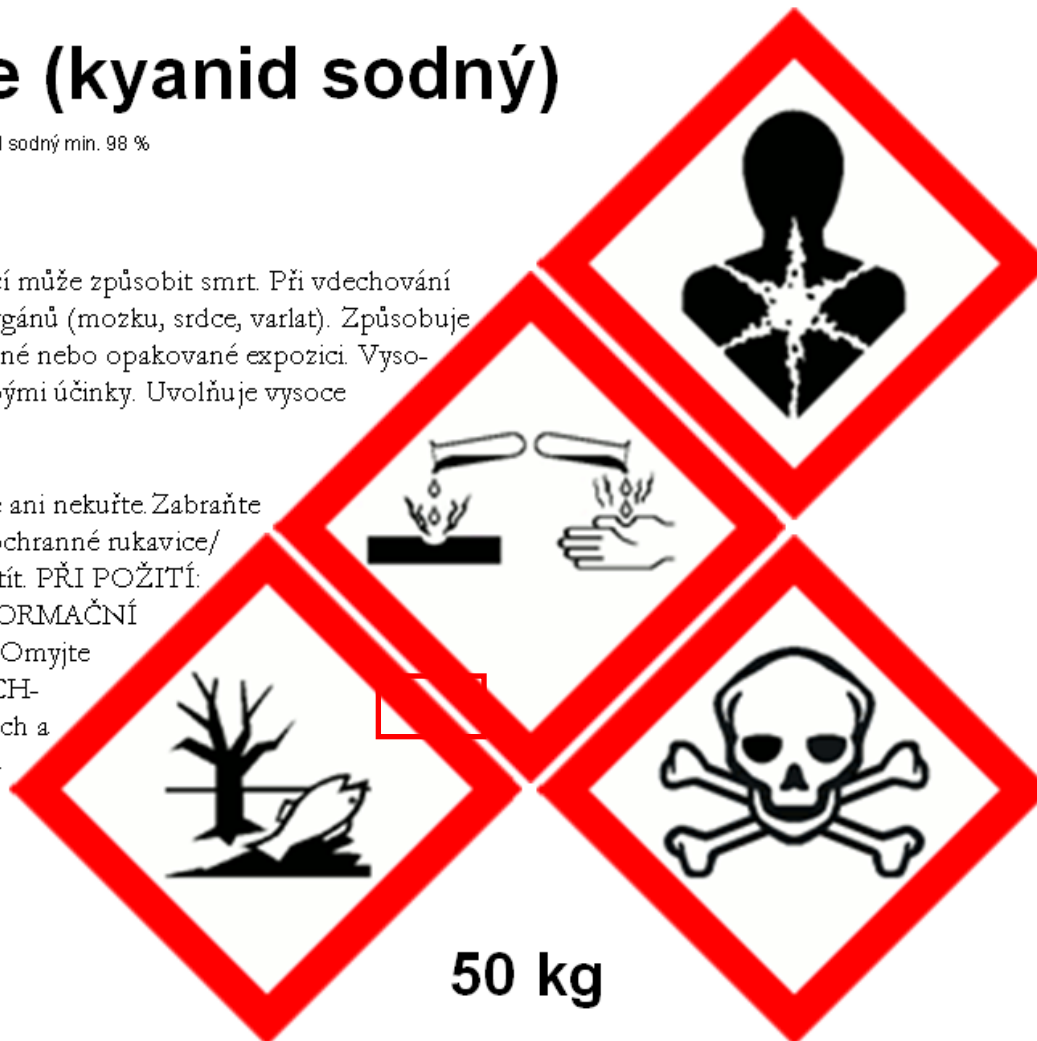
velkým množstvím mýdla a vody. **PŘI VDECH-**

NUTÍ: Přeneste postiženého na čerstvý vzduch a

ponechte jej v klidu v poloze vhodné pro po-

hodlné dýchání. Skladujte na dobře větraném

místě. Uchovávejte obal těsně uzavřený.

HEPTANE

Isoheptane, EC-number: 250-610-8

Company XYZ
Alphabet Street
Number Town
Code ABCD
Phone: +353 1 0000000

Danger

Highly flammable liquid and vapour. May be fatal if swallowed and enters airways. Causes skin irritation. May cause drowsiness or dizziness. Very toxic to aquatic life with long lasting effects.

Keep away from heat/sparks/open flames/hot surfaces. – No smoking. Store in a well-ventilated place. Keep container tightly closed. Avoid breathing dust/fume/gas/mist/vapours/spray. Wear protective gloves/protective clothing/eye protection/face protection. IF SWALLOWED: Immediately call a POISON CENTER or doctor/physician. Do NOT induce vomiting. IF INHALED: Remove victim to fresh air and keep at rest in a position comfortable for breathing. Avoid release to the environment. Collect spillage.

[Trade Name]
Cleaning Product

INSTRUCTIONS FOR USE

Apply to surfaces using a damp sponge
or cloth, then simply wipe over and
gently rinse away

[Trade Name] contains amongst other ingredients

5-15%: Anionic Surfactants
Less than 5%: Non-ionic Surfactants
Contains: Perfumes (LIMONENE, HEXYL CINNAMAL),
2-BROMO-2-NITROPROPANE-1,3-DIOL

Cleaning Product
Warning
Causes Serious
Eye Irritation

Keep out of reach of children.
Read label before use

WEAR EYE/FACE PROTECTION.
Wash hands thoroughly after handling.

IF IN EYES: Rinse cautiously with water
for several minutes. Remove contact
lenses, if present and easy to do.
Continue rinsing. If eye irritation
persists: Get medical advice/attention
If medical advice is needed: Have
product container or label at hand.

[Company Name]: 123 Viaduct Road,
Anytown, Somewhere CZ99 0DD, UK
Phone: +44(0) 4081234567

For further information visit
[www.\[companyname\].com](http://www.[companyname].com)

500ml e

PAINTCO SATIN WHITE

Product code 123456

Krasvaste zijdeglanslack - Couche de finition satinée résistante à l'abrasion - Scratch-resistant satin finish

NL:	X Straat, 9999 YZ Stad, Tel. 0111-222333 www.paintco.nl
BE:	Rue Y, B-9999 Ville, Tel. 045-678910 www.paintco.be
GB:	Z Street, Town XY99 9YZ, Tel. 012-345678 www.paintco.co.uk

Waarschuwing. Ontvlambare vloeistof en damp.

Buiten het bereik van kinderen houden. Verwijderd houden van warmte/vonken/open vuur/hete oppervlaken. - Niet roken.

Inhoud/verpakking afvoeren naar een inzamelpunt bij de gemeente. Bij het inwinnen van medisch advies, de verpakking of het etiket ter beschikking houden.

Attention. Liquide et vapeurs inflammables.

Tenir hors de portée des enfants. Tenir à l'écart de la chaleur/des étincelles/des flammes nues/des surfaces chaudes. - Ne pas fumer. Éliminer le contenu/réceptacle au point de collecte municipale. En cas de consultation d'un médecin, garder à disposition le récipient ou l'étiquette.

Warning. Flammable liquid and vapour.

Keep out of reach of children. Keep away from heat/sparks/open flames/hot surfaces. - No smoking. Dispose of contents/container at the municipal collection point. If medical advice is needed, have product container or label at hand.

EU grenswaarde voor dit product (cat A/d): 300 g/l.

Dit product bevat maximaal 300 g/l VOS.

Valeur limite en UE pour ce produit (cat A/d): 300 g/l.

Ce produit contient au maximum 300 g/l COV.

EU limit for this product is (cat A/d): 300 g/l.

This product contains max 300 g/l VOC.

EWC: 080111

1L

Example Product

HERBICIDE

**For weeding corn, stubble
and grasslands.**

**Use against perennial
broadleaf weeds**

Supplier:
Crop Protection Company
Widdowson 254
EU-8543 EU Country
Tel: 034 678 9000

1 litre

Example Product

Emergency phone number: 012 345 6542

Contains 480g/l (40.3%) triethylweedkiller as diammonium salt

Authorisation number: 1234567-9

For weeding in corn (0.6l/ha), against broadleaf perennials (1 l/ha) and for the clearing of fallow land (0.6l/ha)

Warning

Causes serious eye irritation

Wear protective gloves and eye/face protection

To protect aquatic organisms, respect an unsprayed bufferzone of 5m to non-agricultural land/surface water bodies

Do not contaminate water with the product or its container

To avoid risks to human health and the environment, comply with the instructions for use

For other conditions of use and precautions, carefully read this booklet

Ref. 13246

Cont. 1 litre

1000000025

pro analysi
ACS

n-Hexan
för analys
n-heksaani

Index-No: 601-037-00-0

Company S.A., City, 80766
EU, www.company.com
Tel. +41(0)1234 56-7890

K12345678 808

Lot

25 ml

Exp. date: **31.12.11**

Fara. Kan vara dödligt vid förtäring om det kommer ner i luftvägarna. Misstänks kunna skada fertiliteten. Vid FÖRTÄRING: Kontakta genast GIFT-INFORMATIONSCENTRAL eller läkare. Framkalla inte kräkning.

Vaara. Voi olla tappavaa nieltynä ja joutuessaan hengitysteihin. Epäil-lään heikentävän hedelmällisyyttä. JOS KEMIKAALIA ON NIELTY: Ota välittömästi yhteys MYRKYTYSTI-ETOKESKUKSEEN tai lääkäriin. Ei saa oksennuttaa.

1000000025 K12345678 808 25 ml

pro analysi
ACS

n-Hexan
för analys
n-hexsaani

Index-No: 601-037-00-0
Company S.A., City, 80766
EU, www.company.com
Tel. +41(0)1234 56-7890

Exp. date: **31.12.11**

Fara. Kan vara dodigt vid fortaring om det kommer ner i luftvägarna. Medliska larma skada fertiliteten. Vid FORTARING: Kontakta genast GIFT-INFORMATIONSCENTRAL eller läkare. Franskälla inte icäkning.

Vaara. Vi oia tappavaa nehynd ja youtuessaan hengitystien. Epäoln hokentävän heidimällyyttä JOS KEMKAALIA ON NELYT. Oia välittömästi yhteys MYRKYTYSTIETOKEKUSKSEEN tai lääkäriin. Ei oia oksennuttaa.

199999925

K12345678 808
Lot

125 g

[substance name]

GR for analysis

CAS No xxxx-yy-z

Fa. Muster KG, Musterdorf,
Germany, www.mcwustermann.de
Tel. +49(0)1234 56-7890

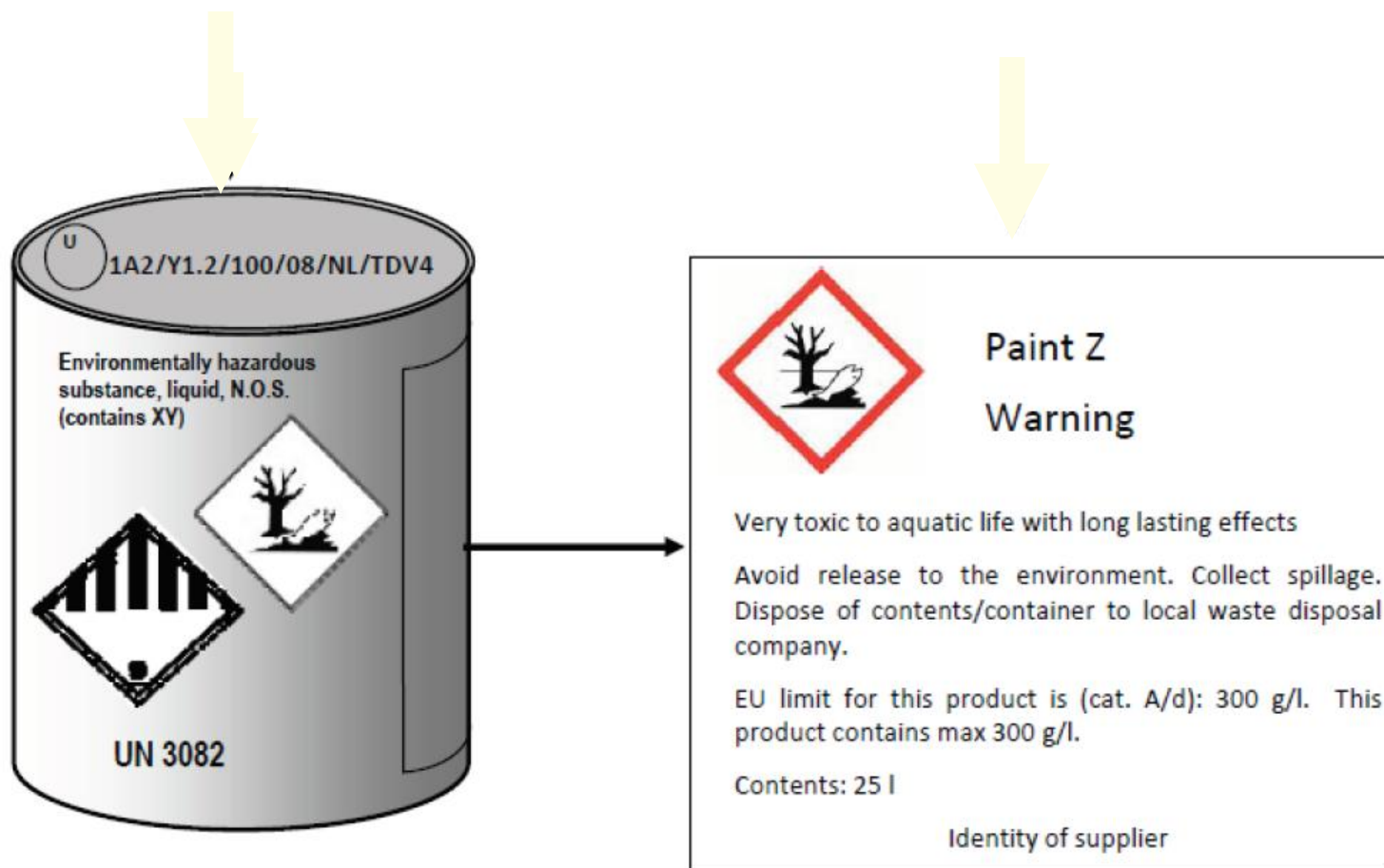

min. shelf life: **31.12.11**

Danger. May cause cancer. May cause genetic defects. May damage fertility or the unborn child. Fatal if inhaled. Toxic if swallowed. Causes severe skin burns and eye damage. May cause allergy or asthma symptoms or breathing difficulties if inhaled. May cause an allergic skin reaction. Causes damage to organs through prolonged or repeated exposure. Obtain special instructions before use. IF exposed: Immediately call a POISON CENTER or doctor/physician. IF INHALED: If breathing is difficult, remove victim to fresh air and keep at rest in a position comfortable for breathing. Wear protective gloves/protective clothing/eye protection/face protection. In case of inadequate ventilation, wear respiratory protection.

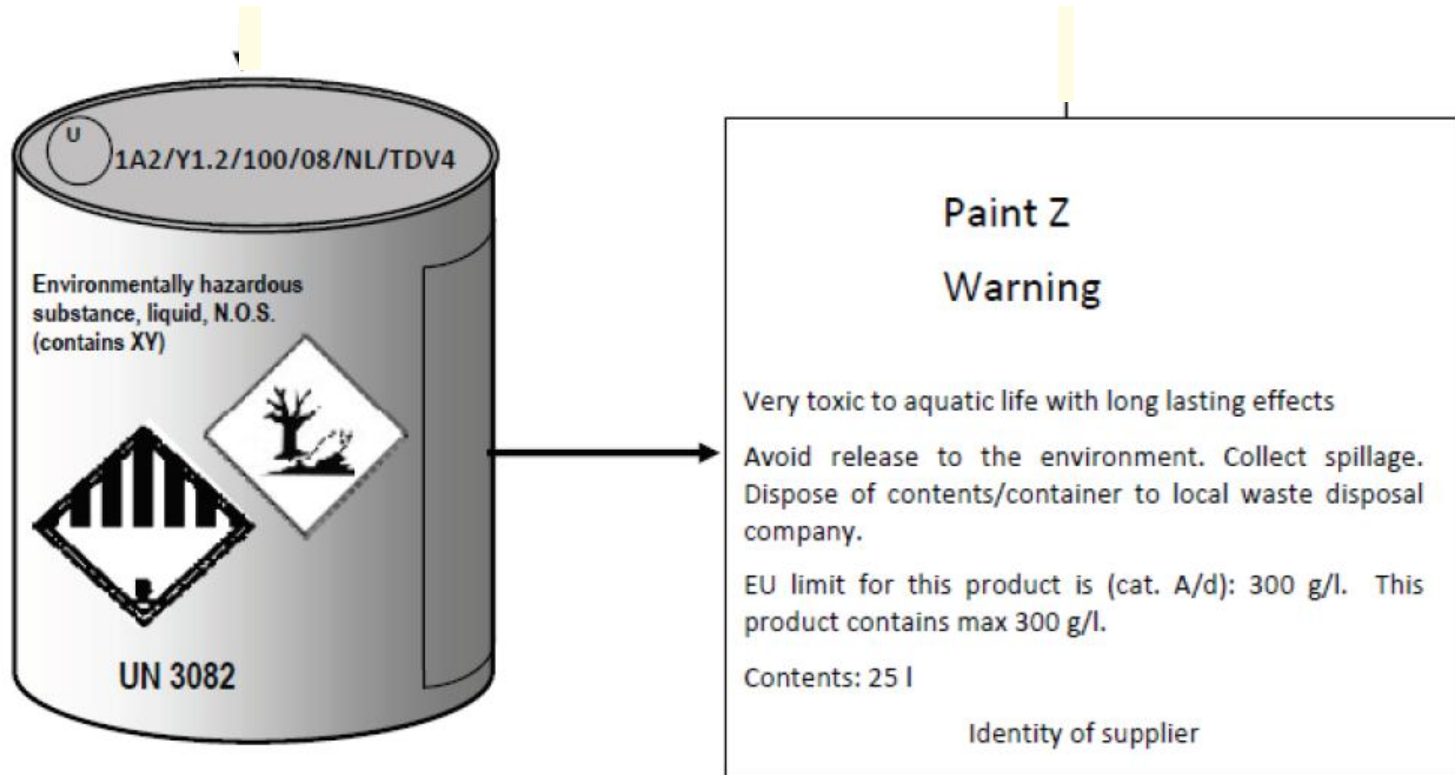
Jeden obal pro přepravu i „chemii“ .

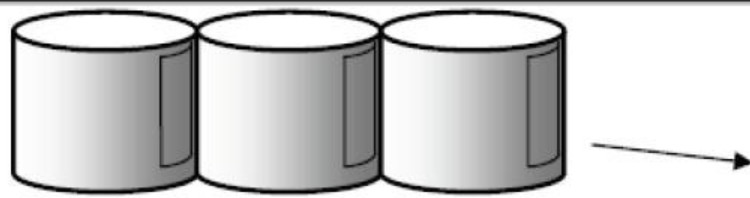
Použita přepravní značka pro nebezpečnost pro vodní prostředí
a současně i značka CLP.

Jeden obal pro přepravu i „chemii“ .

Použita pouze přepravní značka pro nebezpečnost pro vodní prostředí

Inner packaging

Outer packaging

Thinner X

 Warning

Causes skin irritation.

Wear protective gloves/protective clothing/eye protection/face protection. Wash hands thoroughly after handling.

IF ON SKIN: Wash with plenty of soap and water. If skin irritation occurs: Get medical advice/attention. Take off contaminated clothing and wash before reuse.

Model company, model town, model street, phone number

Contents: 500 ml

Rozdíl proti GHS, tam nemusí být vnější obal označen !!

CLP label required on outside of box because the hazard is not

Srovnání štítků

toxický

nebezpečný pro
životní prostředí

Signální slovo: **Danger**

H-věty

Toxický při požití a při vdechování.

(H301 + H331)

Způsobuje těžké poleptání kůže a poškození očí. (H314)

Může vyvolat alergickou kožní reakci. (H317)

Při vdechování může vyvolat příznaky alergie nebo astmatu nebo dýchací potíže. (H334)

Vysoce toxický pro vodní organismy. (H400)

P – věty K výběru **30 vět**

R-věty

Toxický při vdechování a při požití. (R23/25)

Způsobuje poleptání (R34)

Může vyvolat senzibilizaci při vdechování a při styku s kůží. (R41/43)

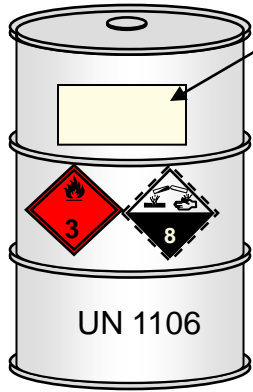
Vysoce toxický pro vodní organismy (R50)

S-věty (1/2-)26-36/37/39-45-61

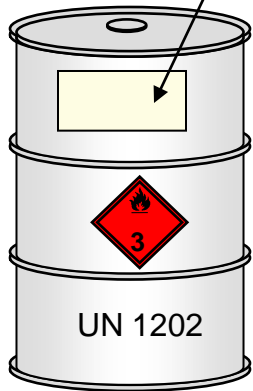
H301 + H331 - novinka podle chystané novely CLP, kombinovaná věta

Souvislosti označování dle ADR a CLP

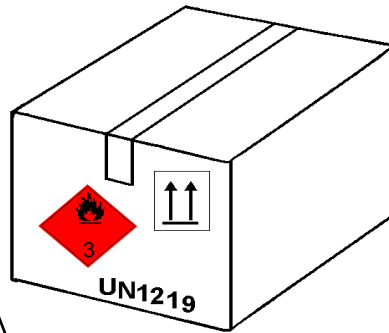
„chemie“

Ocelový sud

Ocelový sud

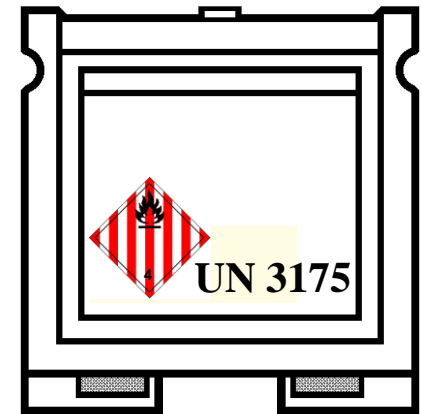
Bedna z lepenky

Plastový kanystř

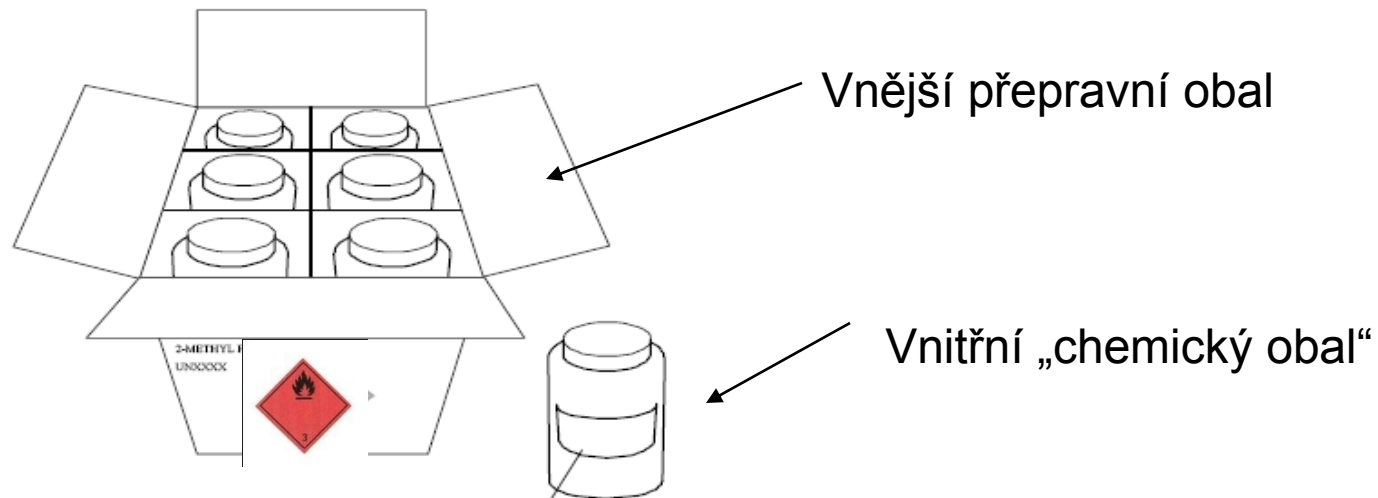
Flexibilní IBC

Kovový IBC

Pro označování nebezpečných látek a směsí pro přepravu je podstatný typ balení:

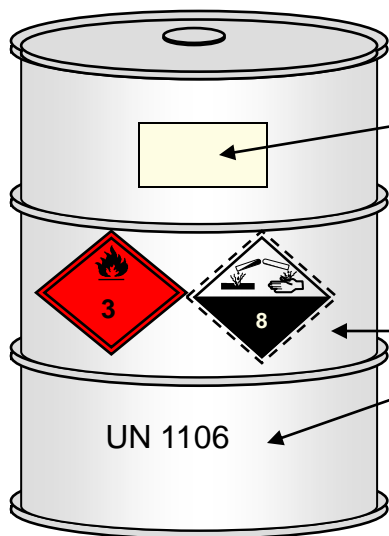
1. Látka (směs) je balena v jednotlivém chemickém obalu, který je poté umístěn do přepravního obalu.

Na přepravním obalu : příslušná bezpečnostní značka a číslo UN

Na „chemickém“ obalu štítek podle CLP (nebo DPD u směsí)

2. Společný obal přepravní a chemický

Označení „chemie“

Označení pro přepravu

Směs 1

Nebezpečí

H-věty

Dodavatel:

P-věty

Směs 1

Nebezpečí

H-věty

Dodavatel:

P-věty

Pokud jsou bezpečnostní značky ADR zástupné, nemusí být umístěny v chemickém štítku, ale mohou.

Označen ze dvou
protilehlých stran
ADR

„Chemický štítek“
stačí jeden

Plastový IBC kontejner

Označení omezeného množství

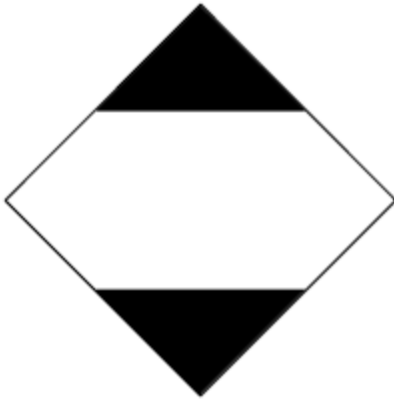
Některé nebezpečné věci určitých tříd mohou být baleny v omezených množstvích.

1. látka je zabalena ve vnitřních obalech, které jsou umístěny ve vhodném vnějším obalu. Platí, že celková (brutto) hmotnost kusu (naplněného vnějšího obalu) nesmí překročit 30 kg.
2. Látka je zabalena ve vnitřních obalech , které jsou umístěny pod průtažnou nebo smršťovací fólií. Platí, že celková (brutto) hmotnost kusů zabalených pod fólií nesmí překročit 20 kg.

Jaká omezená množství tj. jaké množství nebezpečné látky může být ve vnitřním obalu zjistíme v kapitole ADR 3.2 v tabulce A. , sloupec 7a

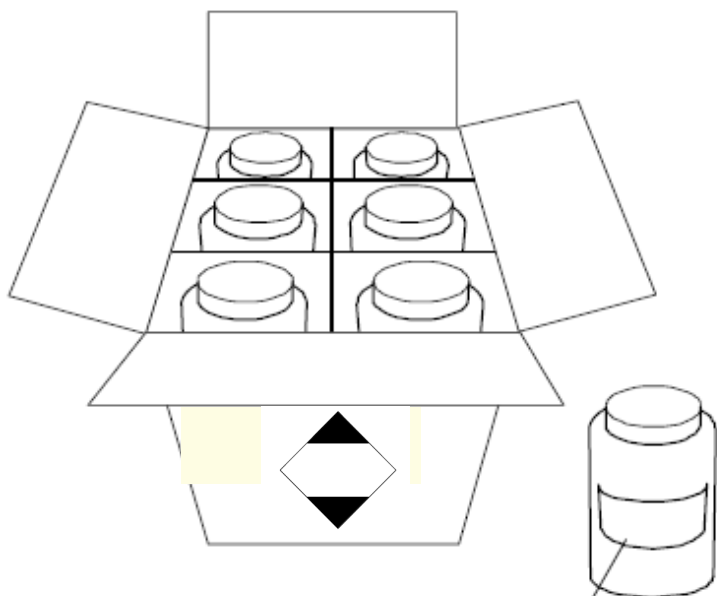
UN číslo	Pojmenování a popis	Třída	Klasifikační kód	Obalová skupina	Bezpečnostní značky	Zvláštní ustanovení	Omezená a vyňatá množství		Balení			Přemístitelné cisterny a kontejnery pro volně ložené látky	
							3.4.6	3.5.1.2	Pokyny pro balení	Zvláštní ustanovení pro obaly	Ustanovení o společném balení	Pokyny	Zvláštní ustanovení
(1)	(2)	(3a)	(3b)	(4)	(5)	(6)	(7a)	(7b)	(8)	(9a)	(9b)	(10)	(11)
	3.1.2	2.2	2.2	2.1.1.3	5.2.2	3.3	3.4.6	3.5.1.2	4.1.4	4.1.4	4.1.10	4.2.5.2, 7.3.2	4.2.5.3
2558	EPIBROMHYDRIN	6.1	TF1	I	6.1+3		0	E5	P001		MP8 MP17	T14	TP2
2560	2-METHYLPENTAN-2-OL	3	F1	III	3		5 L	E1	P001 IBC03 LP01 R001		MP19	T2	TP1
2561	3-METHYL-1-BUTEN	3	F1	I	3		0	E3	P001		MP7 MP17	T11	TP2
2564	KYSELINA TRICHLOROCTOVÁ, ROZTOK	8	C3	II	8		1 L	E2	P001 IBC02		MP15	T7	TP2
2564	KYSELINA TRICHLOROCTOVÁ, ROZTOK	8	C3	III	8		5 L	E1	P001 IBC03 LP01 R001		MP19	T4	TP1
2565	DICYKLOHEXYLAMIN	8	C7	III	8		5 L	E1	P001 IBC03 LP01 R001		MP19	T4	TP1
2567	PENTACHLORFENOLÁT SODNÝ	6.1	T2	II	6.1		500 g	E4	P002 IBC08	B4	MP10	T3	TP33
2570	SLOUČENINA KADMIA	6.1	T5	I	6.1	274 596	0	E5	P002 IBC07		MP18	T6	TP33
2570	SLOUČENINA KADMIA	6.1	T5	II	6.1	274 596	500 g	E4	P002 IBC08	B4	MP10	T3	TP33

Kusy obsahující omezené množství musí být označeny značkou:

Touto značkou musí být označen i přepravní obalový soubor obsahující nebezpečné věci v omezených množstvích

Minimální rozměry musí být 100 mm x 100 mm a minimální tloušťka čáry tvořící čtverec postavený na vrchol musí být 2 mm. Jestliže to vyžaduje velikost kusu, smí být tento rozměr zmenšen na nejméně 50 mm x 50 mm, pokud tato značka zůstane zřetelně viditelná.

Na obalu bude značka podlimitního množství a protože uvnitř obalu je zabaleno zboží klasifikované jako nebezpečné na vnitřním obalu je doporučen štítek podle chemie.

2-METHYL FLAMMALINE	Product Identifier (see 1.4.10.5.2 (d))
	SIGNAL WORD (see 1.4.10.5.2 (a))
	Hazard Statements (see 1.4.10.5.2 (b))
Precautionary Statements (see 1.4.10.5.2 (c)) Additional information as required by the competent authority as appropriate.	
Supplier Identification (see 1.4.10.5.2 (e))	

Označování transportních obalových souborů

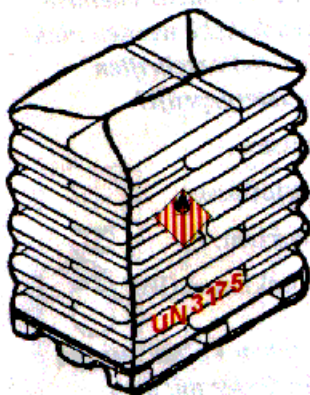
Transportní obalový soubor musí být označen nápisem a bezpečnostní značkou podle požadavků na kusy, jako každý kus v něm obsažený, ledaže by nápisy a bezpečnostní značky všech nebezpečných věcí obsažených v transportním obalovém souboru byly zvenku viditelné. Jestliže je pro různé kusy požadována stejná bezpečnostní značka, může být transportní obalový soubor opatřen pouze jednou.

Další označení bude:

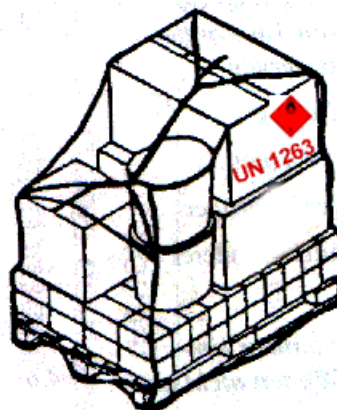
„PŘEPRAVNÍ OBALOVÝ SOUBOR“ a UN číslo s předřazenými písmeny „UN“

Sudy na paletě
připáskované

Kusy na paletě
smršťovací fólie

Sudy na paletě
černá fólie

Další označení přepravního obalového souboru, platí obecně:

Nápis **„PŘEPRAVNÍ OBALOVÝ SOUBOR“** a UN číslem s předřazenými písmeny „UN“ a musí být opatřen bezpečnostními značkami podle požadavků na kusy

Pokud jsou bezpečnostní značky na kusech pod fólií viditelné stačí nápis „PŘEPRAVNÍ OBALOVÝ SOUBOR“ a nemusí být bezpečnostní značka a ani značka pro omezené množství.

Nápis „PŘEPRAVNÍ OBALOVÝ SOUBOR“ musí být snadno viditelný a čitelný, musí být v úředním jazyce země původu a také, pokud tímto jazykem není angličtina, francouzština nebo němčina, v angličtině, francouzštině nebo němčině, pokud případné dohody uzavřené mezi státy dotčenými přepravou nestanoví jinak.

Označení vyňatého množství

Některé nebezpečné věci určitých tříd mohou být baleny ve vyňatých množstvích

1. látka je zabalena ve vnitřních obalech, které jsou umístěny ve vhodných vnějších obalech. Platí, že celková (brutto) hmotnost kusu (naplněného vnějšího obalu) nesmí překročit hmotnost udanou v tabulce
2. Jednotlivé kusy musí být označeny značkou pro vyňaté množství.
3. Maximální počet kusů ve vozidle nebo kontejneru je 1000.

Zda lze látku přepravovat jako vyňaté množství zjistíme v kapitole ADR 3.2 v tabulce A. , sloupec 7b

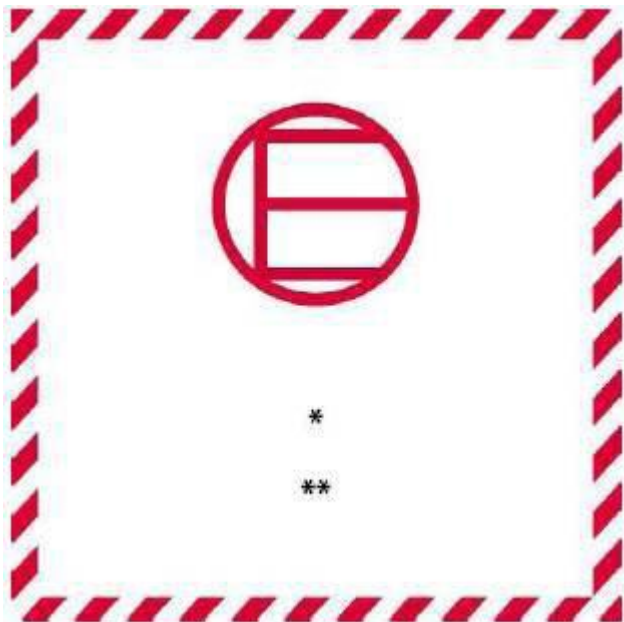
UN číslo	Pojmenování a popis	Třída	Klasifikační kód	Obalová skupina	Bezpečnostní značky	Zvláštní ustanovení	Omezená a vyňatá množství		Balení			Přemístitelné cisterny a kontejnery pro volně ložené látky	
							3.4.6	3.5.1.2	Pokyny pro balení	Zvláštní ustanovení pro obaly	Ustanovení o společném balení	Pokyny	Zvláštní ustanovení
	3.1.2	2.2	2.2	2.1.1.3	5.2.2	3.3	3.4.6	3.5.1.2	4.1.4	4.1.4	4.1.10	4.2.5.2, 7.3.2	4.2.5.3
(1)	(2)	(3a)	(3b)	(4)	(5)	(6)	(7a)	(7b)	(8)	(9a)	(9b)	(10)	(11)
2558	EPIBROMHYDRIN	6.1	TF1	I	6.1+3		0	E5	P001		MP8 MP17	T14	TP2
2560	2-METHYLPENTAN-2-OL	3	F1	III	3		5 L	<u>E1</u>	P001 IBC03 LP01 R001		MP19	T2	TP1
2561	3-METHYL-1-BUTEN	3	F1	I	3		0	E3	P001		MP7 MP17	T11	TP2
2564	KYSELINA TRICHLOROCTOVÁ, ROZTOK	8	C3	II	8		1 L	E2	P001 IBC02		MP15	T7	TP2
2564	KYSELINA TRICHLOROCTOVÁ, ROZTOK	8	C3	III	8		5 L	E1	P001 IBC03 LP01 R001		MP19	T4	TP1
2565	DICYKLOHEXYLAMIN	8	C7	III	8		5 L	E1	P001 IBC03 LP01 R001		MP19	T4	TP1
2567	PENTACHLORFENOLÁT SODNÝ	6.1	T2	II	6.1		500 g	E4	P002 IBC08	B4	MP10	T3	TP33
2570	SLOUČENINA KADMIA	6.1	T5	I	6.1	274 596	0	E5	P002 IBC07		MP18	T6	TP33
2570	SLOUČENINA KADMIA	6.1	T5	II	6.1	274 596	500 g	E4	P002 IBC08	B4	MP10	T3	TP33

Označení vyňatého množství

Kód	Nejvyšší čisté množství na vnitřní obal (v gramech pro tuhé látky a v ml pro kapaliny a plyny)	Nejvyšší čisté množství na vnější obal (v gramech pro tuhé látky a v ml pro kapaliny a plyny, nebo součet gramů a ml v případě smíšeného balení)
E0	Není dovoleno jako vyňaté množství	Není dovoleno jako vyňaté množství
E1	30	1000
E2	30	500
E3	30	300
E4	1	500
E5	1	300

Jsou-li nebezpečné věci ve vyňatých množstvích, jimž jsou přiděleny rozdílné kódy, baleny společně, musí být celkové množství na vnější obal omezeno na to množství, které odpovídá nejrestriktivnějšímu kódu.

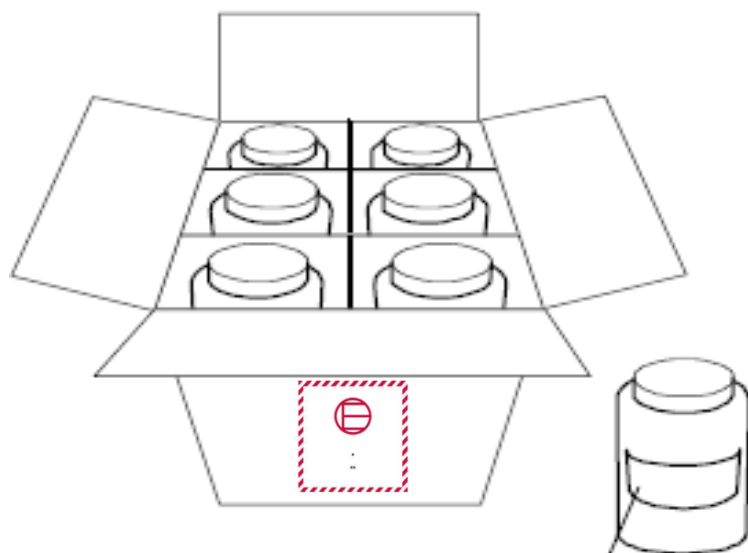
Kusy obsahující omezené množství musí být označeny značkou:

** Na tomto místě musí být uvedeno první nebo jediné **číslo bezpečnostní značky** udané ve sloupci (5) tabulky A kapitoly 3.2.*

*** Na tomto místě musí být uveden název odesilatele nebo příjemce, pokud není uveden jinde na kusu.*

Touto značkou musí být označen i přepravní obalový soubor obsahující nebezpečné věci ve vyňatých množstvích

BLAHZENE SOLUTION

Product Identifier

(see 1.4.10.5.2 (d))

SIGNAL WORD (see 1.4.10.5.2 (a))

Hazard Statements (see 1.4.10.5.2 (b))

Precautionary Statements (see 1.4.10.5.2 (c))

Additional information as required by the competent authority as appropriate.

Supplier Identification (see 1.4.10.5.2 (e))

Doplňková bezpečnostní značka pro látky klasifikované jako

N R50, N R50/53, N R51/53 nebo dle CLP nebezpečný pro vodní prostředí akutně, chronicky kategorie 1 a kategorie 2

Značka pro látky ohrožující životní prostředí musí odpovídat dále uvedenému obrázku. Její rozměry musí být 100 mm x 100 mm, kromě případu, kdy kusy jsou takových rozměrů, že mohou být opatřeny jen menšími značkami.

Symbol (ryba a strom): černý na bílém nebo vhodném kontrastním podkladu“.

Štítek na velké balení (ADR symbol je 10 x 10 cm) s použitím zástupných symbolů ADR.

Nahrazen symbol CLP

Identifikátor výrobku → TOXIFLAM

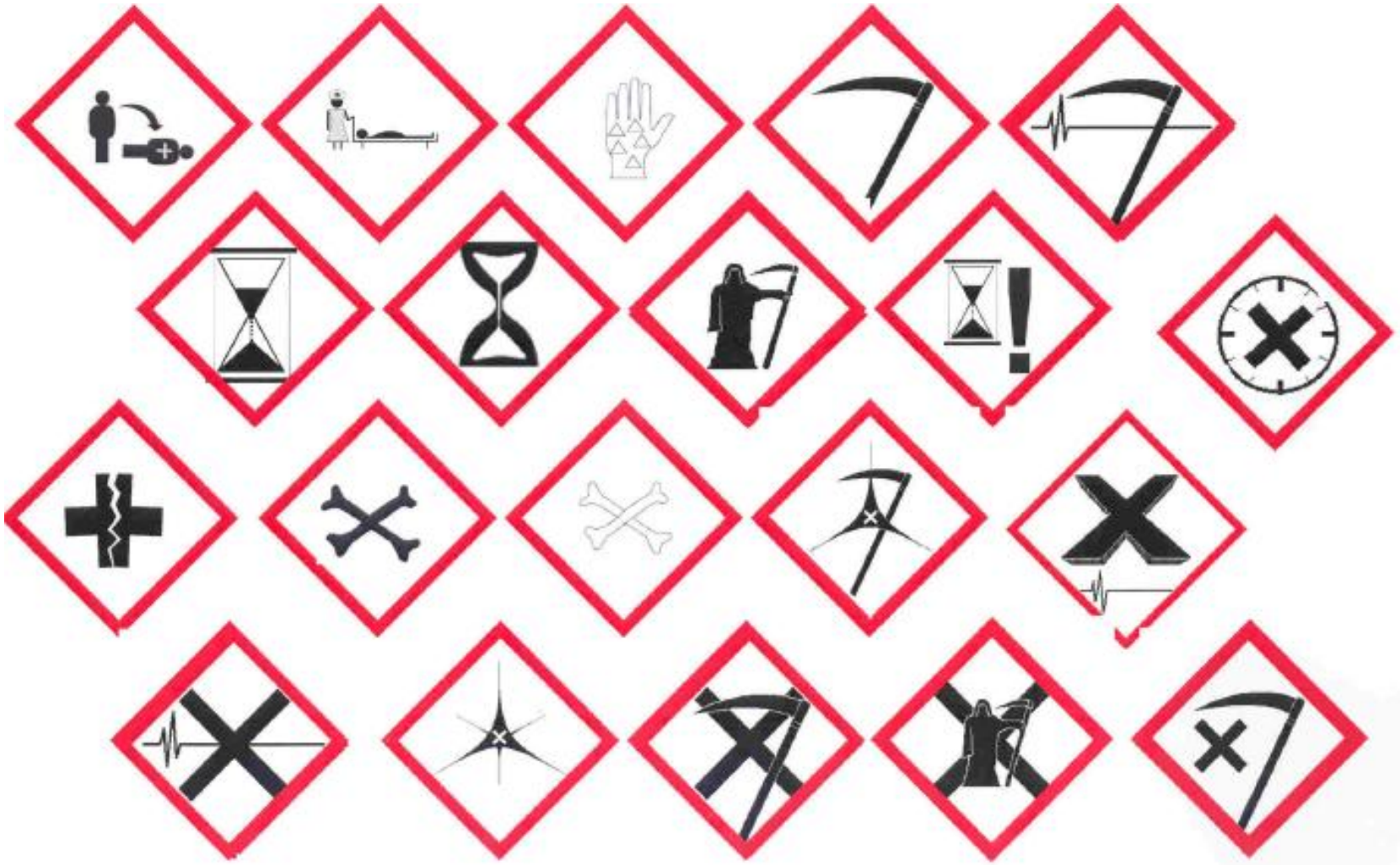
Identifikace dodavatele →
Manufactured by
Company,
Street,
Town,
Code 00000,
Tel: +353 999 9999

Standardní věty o nebezpečnosti →
Danger
Highly flammable liquid and vapour. Toxic in contact with skin. Causes skin irritation. May cause respiratory irritation May cause damage to liver, testis through prolonged or repeated exposure May be fatal if swallowed and enters airways. Very toxic to aquatic life with long lasting effects. May cause drowsiness or dizziness.

Pokyny pro bezpečné zacházení →
Keep away from heat/sparks/open flames/hot surfaces. No smoking. Wear protective gloves/protective clothing/eye protection/face protection.
IF SWALLOWED: Immediately call a POISON CENTER or doctor/physician. Do NOT induce vomiting. Avoid release to the environment. Dispose of contents/container to the municipal collection point..

Prostor pro další doplňující informace, např. pokyny pro použití →
Contains [subst. X, subst. Y]

Identifikátory výrobku vztahující →
UN9999
[Proper Shipping Name]

H.krejsova@seznam.cz

hana.krejsova@vuos.com

Tel: 466823219

Mobil: 724278705

Děkuji Vám za pozornost